

Komisja Europejska

Sprawozdanie dotyczące polityki konkurencji za rok

2007

SPRAWOZDANIE DOTYCZĄCE POLITYKI KONKURENCJI ZA ROK 2007

Komisja Europejska

***Europe Direct to serwis, który pomoże Państwu
znaleźć odpowiedź na pytania dotyczące Unii Europejskiej***

**Oto numer bezpłatny*:
00 800 6 7 8 9 10 11**

* niektórzy operatorzy telefonii komórkowej nie udostępniają połączeń z numerami 00 800 lub pobierają za nie opłaty

Wiele informacji o Unii Europejskiej znajduje się w Internecie w portalu Europa (<http://europa.eu>).

Dane katalogowe znajdują się na końcu niniejszej publikacji.

Luksemburg: Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, 2009

ISBN 978-92-79-09404-0

DOI 10.2763/22873

© Wspólnoty Europejskie, 2009

Powielanie materiałów dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Printed in Belgium

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE BIAŁYM BEZCHLOROWYM

PRZEDMOWA NEELIE KROES

komisarz odpowiedzialnej za politykę konkurencji

Poprawa funkcjonowania rynków z korzyścią dla europejskich konsumentów i przedsiębiorców stanowi sedno europejskiej integracji. W 2007 r. walka z najpoważniejszymi kartelami prowadzona w ramach polityki konkurencji przyczyniła się znacznie do polepszenia sytuacji konsumentów.

Mimo że walka z kartelami stawia przed nami nowe wyzwania i stopniowo nabiera wymiaru światowego, odnieśliśmy w tej dziedzinie największe jak dotąd sukcesy. Stosowane przez nas zasady łagodzenia kar okazały się bardzo skutecznym narzędziem, dzięki któremu przedsiębiorstwa częściej były gotowe przyznać się do praktyk kartelowych. Na przykład w 2007 r. dzięki informacjom uzyskanym w ramach programu łagodzenia kar Komisja nałożyła karę w wysokości ponad 990 mln EUR na członków kartelu przedsiębiorstw wytwarzających windy i schody ruchome oraz karę ponad 273 mln EUR na członków kartelu piwnego w Niderlandach.

Komisja stara się przenosić europejską kulturę konkurencji poza granice UE. W ramach tych starań Komisja odgrywa znaczącą rolę na takich forach, jak np. Międzynarodowa Sieć Konkurencji, oraz zawiera umowy dwustronne z innymi organami ds. konkurencji oraz umowy o wolnym handlu z najważniejszymi partnerami handlowymi UE. W 2007 r. Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji prowadziła na przykład intensywną wymianę poglądów z organami chińskimi na tematy związane z przyjęciem nowego prawa antymonopolowego w tym kraju. W ten sposób przyczyniamy się do zapewnienia europejskim obywatelom i przedsiębiorcom większego poczucia bezpieczeństwa. Pomagamy tworzyć jednolite warunki działania przedsiębiorców z UE na rynku międzynarodowym oraz systemy prawa konkurencji zgodne z naszymi standardami.

Polityka konkurencji jest coraz ściślej zintegrowana z polityką Komisji w innych dziedzinach. Na przykład nowoczesna polityka przemysłowa i nowoczesna polityka konkurencji powinny się nawzajem skutecznie uzupełniać, wspólnie umacniając europejską gospodarkę. Wspólnie zwiększają też jej konkurencyjność na rynkach światowych.

W ostatnim przeglądzie strategii lizbońskiej, zatwierdzonym przez Radę Europejską, zasady konkurencji wymieniono wśród tych dziedzin polityki, w których UE może zaoferować fachową wiedzę swoim najważniejszym partnerom. Jest to ściśle związane z koniecznością zapewnienia uczciwej konkurencji oraz jednolitych warunków na rynku międzynarodowym.

Sektory usług finansowych, telekomunikacji, gazu i energii elektrycznej są najważniejszymi obszarami dla wszystkich aspektów polityki konkurencji. Zapewnienie właściwego funkcjonowania tych rynków oraz innych sektorów sieciowych ma znaczenie nie tylko dla siły nabywczej konsumentów i ich wyborów, ale także dla ogólnej konkurencyjności UE.

Broniąc interesów konsumentów indywidualnych i sprzedawców, nałożyliśmy kary w związku ze stosowaniem praktyk naruszających konkurencję w sektorze usług płatniczych i kart płatniczych oraz kontynuowaliśmy obecne wysiłki związane z tworzeniem jednolitego

Europejskiego obszaru płatności, który powinien powstać do końca 2010 r. Kary za praktyki monopolistyczne nałożono również w sektorze usług szerokopasmowych w związku z nadużyciami, które pozbawiały konsumentów możliwości korzystania z konkurencyjności cen. Podobnie Komisja odwoływała się także do traktatowego zakazu ograniczających praktyk handlowych oraz nadużywania pozycji dominującej (art. 81 i 82) w celu poprawy funkcjonowania rynków gazu i energii elektrycznej. Egzekwowanie zasad ochrony konkurencji stanowiło uzupełnienie szerokiego programu legislacyjnego Komisji: np. dzięki zastosowaniu tych zasad pewien operator zaprzestał zawierania długoterminowych umów na dostawę nadmiernych ilości gazu, co zawężyło konsumentom możliwości wyboru i ograniczało wejście potencjalnie silniejszych konkurentów na rynek.

Nie można zezwolić przedsiębiorstwom na odebranie konsumentom korzyści płynących z większego otwarcia rynku wewnętrznego. W czerwcu 2007 r. Komisja wydała zakaz planowanego przejęcia linii lotniczych Aer Lingus przez spółkę Ryanair. Ze statystyk wynika, że zakaz przeprowadzenia koncentracji wydawany jest niezmiernie rzadko. Tym razem proponowane przejęcie doprowadziłoby do znacznego zawężenia konsumentom możliwości wyboru i w rezultacie mogłoby spowodować obniżenie jakości usług i wzrost cen.

Na przykładzie rynku usług telekomunikacyjnych można się przekonać, jak duże znaczenie ma polityka konkurencji prowadzona przy jednoczesnym stosowaniu regulacji sektorowych, tak by uniemożliwić dawnym monopolistom korzystanie z pozycji dominującej w celu wykorzystywania konsumentów i eliminowania konkurentów. Zwiększenie konkurencji w ostatnich dziesięciu latach i obniżenie cen rozmów telefonicznych przyniosło olbrzymie oszczędności. Teraz dzięki rozporządzeniu UE korzyści te odnoszą się także do opłat za roaming międzynarodowy. Od lata i jesieni ubiegłego roku opłaty uiszczane przez konsumentów za wykonywanie i przyjmowanie rozmów za granicą ograniczono dzięki zastosowaniu Eurotaryfy. W sektorze technologii informacyjnych i komunikacyjnych, który coraz bardziej zyskuje na znaczeniu, polityka konkurencji może być także ważnym narzędziem uzupełniającym wysiłki mające na celu zapewnienie interoperacyjności lub standaryzacji.

Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji dąży niezmiennie do tego, by opracowywane przez nią zasady były zgodne z jedną z podstawowych zasad konkurencyjności UE, mianowicie zasadą tworzenia lepszych uregulowań prawnych. Najlepszym przykładem jest tutaj ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych, które stanowi część większego pakietu związanego z programem „Small Business Act”. Reforma zasad dotyczących pomocy państwa także zaczyna przynosić korzyści. Dane z jesieni 2007 r. wskazują, że państwa członkowskie zmiernie dążą do osiągnięcia celu wyznaczonego przez Radę, tj. przyznawania pomocy lepiej ukierunkowanej i obejmującej dziedziny leżące we wspólnym interesie, takie jak rozwój regionalny, badania i rozwój, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) i ochrona środowiska naturalnego. Szczególną uwagę w 2007 r. poświęcono zmianie wspólnotowych wytycznych dotyczących pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego, które zostały przyjęte w ramach większego pakietu uregulowań w obszarze energii i zmian klimatu w styczniu 2008 r.

Polityka konkurencji pozostaje centralnym elementem projektu integracji europejskiej, a w 2008 r. konsumenci i przedsiębiorcy nadal będą odczuwać wynikające z niej korzyści.

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
1. Instrumenty	10
1.1. <i>Przepisy antymonopolowe – art. 81 i 82 TWE</i>	10
1.1.1. Tworzenie zasad i polityki	10
1.1.2. Stosowanie zasad	10
1.2. <i>Środki państwowe</i>	12
1.3. <i>Kontrola połączeń</i>	12
1.3.1. Kształtowanie zasad i polityki	12
1.3.2. Stosowanie zasad	13
1.4. <i>Kontrola pomocy państwa</i>	14
1.4.1. Kształtowanie zasad i polityki	14
1.4.2. Stosowanie zasad	14
1.5. <i>Rola polityki konkurencji w szerszym kontekście ramowych zasad polityki</i>	18
2. Sytuacja w poszczególnych sektorach	19
2.1. <i>Energia</i>	19
2.2. <i>Usługi finansowe</i>	20
2.3. <i>Łączność elektroniczna</i>	22
2.4. <i>Technologie informatyczne</i>	24
2.5. <i>Media</i>	26
2.6. <i>Przemysł motoryzacyjny</i>	28
2.7. <i>Transport</i>	29
2.8. <i>Usługi pocztowe</i>	31
3. Europejska Sieć Konkurencji i sądy krajowe – przegląd współpracy	33
4. Działania na arenie międzynarodowej	35
5. Współpraca międzyinstytucjonalna	36

Sprawozdanie dotyczące polityki konkurencji
za rok 2007

(Opublikowane łącznie ze *Sprawozdaniem ogólnym
dotyczącym działalności Unii Europejskiej z 2007 r.*)

COM(2008) 368 wersja ostateczna

1. W roku 2007, podobnie jak w latach poprzednich, polityka konkurencji przyczyniła się do poprawy funkcjonowania rynków z korzyścią dla **europejskich konsumentów i przedsiębiorstw**. Obejmowała ona m.in. postępowania wyjaśniające i sankcje nakładane na uczestników rynku stosujących praktyki antykonkurencyjne oraz działania zmierzające do eliminowania antykonkurencyjnych struktur rynkowych i regulacji prawnych w kluczowych sektorach gospodarki. Polityka konkurencji stanowiła element nadrzędnego planu reform gospodarczych Komisji – strategii lizbońskiej.

2. W rozdziale pierwszym niniejszego sprawozdania przedstawiono rozwój i sposoby stosowania **instrumentów polityki konkurencji**, tj. przepisów antymonopolowych, przepisów dotyczących połączeń przedsiębiorstw oraz zasad pomocy państwa. W rozdziale drugim omówiono, w jaki sposób powyższe oraz inne instrumenty zostały zastosowane w **wybranych sektorach**. Rozdział trzeci zawiera podsumowanie **współpracy w ramach Europejskiej Sieni Konkurencji** (ESK) oraz współpracy z **sądami krajowymi**. W rozdziale czwartym przedstawiono **działania na arenie międzynarodowej**. Ostatni, piąty rozdział zawiera krótki opis **współpracy pomiędzy instytucjami**. Więcej informacji można znaleźć w wewnętrznym dokumencie roboczym Komisji (*Commission Staff Working Document*) oraz na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji¹.

¹ http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html.

1. INSTRUMENTY

1.1. Przepisy antymonopolowe – art. 81 i 82 TWE

1.1.1. Tworzenie zasad i polityki

3. Działania przeciwko **kartelom**, czyli najbardziej szkodliwej formie zachowań antykonkurencyjnych, są skuteczne, jeśli oprócz sankcji stosowanych w celu karania i eliminowania praktyk kartelowych zachęcają uczestników rynku do informowania o istniejących kartelach. Polityka Komisji w zakresie łagodzenia kar stwarza członkom karteli zachętę do zgłaszania swoich działań, które są niezgodne z prawem. W grudniu 2006 r. wprowadzono **uaktualnione obwieszczenie w sprawie łagodzenia kar** (obwieszczenie z 2006 r.)². Jest to trzecie obwieszczenie w sprawie łagodzenia kar, wprowadzone po wcześniejszych wersjach z 1996 i 2002 r. Na podstawie obwieszczenia z 2006 r. Komisja otrzymała 20 wniosków o zwolnienie z grzywn³ oraz 11 wniosków o zmniejszenie grzywn w okresie od dnia jego wprowadzenia do końca 2007 r.

4. Zielona księga Komisji z 2005 r. w sprawie **roszczeń o odszkodowanie za stosowanie praktyk ograniczających konkurencję i nadużywanie pozycji dominującej** uzyskała silne wsparcie w postaci rezolucji Parlamentu Europejskiego, wzywającej Komisję do przygotowania białej księgi zawierającej szczegółowe wnioski mające zapewnić większą skuteczność roszczeń o naprawienie szkód wynikłych z naruszenia prawa ochrony konkurencji⁴. Przygotowując białą księgę, Komisja prowadziła szeroko zakrojone konsultacje z przedstawicielami rządów państw członkowskich, z sędziami sądów krajowych, z przedstawicielami przemysłu, stowarzyszeń konsumenckich, środowiska prawnego i wielu innych stron zainteresowanych.

1.1.2. Stosowanie zasad

5. Komisja, podobnie jak w latach poprzednich, przywiązywała dużą wagę do wykrywania karteli, prowadzenia postępowań wyjaśniających i nakładania sankcji, koncentrując swoją uwagę na **najbardziej szkodliwych kartelach**, w szczególności tych

² Obwieszczenie Komisji w sprawie zwalniania z grzywn i zmniejszania grzywn w sprawach kartelowych (Dz.U. C 298 z 8.12.2006, s. 17).

³ Jeżeli w przypadku tego samego domniemanego naruszenia otrzymano kilka wniosków o zwolnienie z grzywn, pierwszy z tych wniosków jest uznawany za wniosek o zwolnienie z grzywn, a kolejne są uznawane za wnioski o zmniejszenie grzywn, o ile pierwszy wniosek nie zostanie odrzucony.

⁴ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 kwietnia 2007 r. dotycząca zielonej księgi w sprawie roszczeń o odszkodowanie za stosowanie praktyk ograniczających konkurencję i nadużywanie pozycji dominującej (2006/2207 (INI)), dostępna pod adresem: <http://www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5378362>.

o zasięgu europejskim lub światowym. Komisja wydała osiem końcowych decyzji⁵, na mocy których nałożyła na 41⁶ przedsiębiorstw grzywny w łącznej wysokości 3334 mln EUR (w 2006 r. było to siedem końcowych decyzji i 41⁷ przedsiębiorstw ukaranych grzywnami na łączną kwotę 1846 mln EUR). W sprawie kartelu w sektorze *wind i schodów ruchomych* Komisja nałożyła najwyższą dotychczas grzywnę w pojedynczej sprawie dotyczącej kartelu (992 mln EUR) oraz najwyższą grzywnę dla jednego przedsiębiorstwa za naruszenie zakazu uczestnictwa w kartelach (477 mln EUR)⁸.

6. Komisja wykryła szereg karteli z własnej inicjatywy. Niedawne sprawy dotyczące *wind i schodów ruchomych*, *zapięć*, *profesjonalnych kaset wideo* oraz *szkła płaskiego* świadczą o tym, że chociaż polityka Komisji w zakresie łagodzenia kar jest skutecznym narzędziem wykrywania karteli, Komisja nie jest zależna przy ich wykrywaniu od dowodów przedstawianych przez podmioty składające wnioski o złagodzenie kar. Komisja nadal przywiązuje znaczną wagę do tego rodzaju postępowań wyjaśniających wszczynanych z urzędu na podstawie monitorowania rynku, badań sektorowych bądź skarg oraz za pośrednictwem krajowych organów ds. konkurencji w Europejskiej Sieci Konkurencji.

7. W następstwie badania sektora usług finansowych rozpoczętego w 2005 r. Komisja wydała decyzje zakazujące na mocy art. 81 TWE w sprawach *Groupement des Cartes Bancaires*, *Morgan Stanley/Visa i MasterCard*, a wszystkie te sprawy dotyczyły systemów kart płatniczych (zob. 2.2 niżej).

8. Komisja w dalszym ciągu nakładała sankcje za **nadużycia pozycji dominującej**, zwłaszcza w przemyśle sieciowych, które mają kluczowe znaczenie dla konkurencyjności w Europie. W dniu 4 lipca Komisja przyjęła decyzję na niekorzyść hiszpańskiej spółki telekomunikacyjnej Telefónica w związku z bardzo poważnym nadużyciem przez nią pozycji dominującej na hiszpańskim rynku szerokopasmowego dostępu do internetu. Kwota nałożonej grzywny wyniosła 151 875 000 EUR. Sprawa dotyczyła sztucznego zaniżania marży przez spółkę Telefónica między cenami hurtowymi pobieranymi od firm konkurencyjnych a cenami detalicznymi pobieranymi od własnych klientów w latach 2001–2006.

⁵ Sprawa COMP/38.899, *Rozdzielnice z izolacją gazową*, decyzja Komisji z dnia 24 stycznia 2007 r.; sprawa COMP/38.823, *Windy i schody ruchome*, decyzja Komisji z dnia 21 lutego 2007 r.; sprawa COMP/37.766, *Niderlandzki rynek piwa*, decyzja Komisji z dnia 18 kwietnia 2007 r.; sprawa COMP/39.168, *Twarde wyroby pasmanteryjne – zapięcia*, decyzja Komisji z dnia 19 września 2007 r.; sprawa COMP/38.710, *Asfalt – Hiszpania*, decyzja Komisji z dnia 3 października 2007 r.; sprawa COMP/38.432, *Profesjonalne kasety wideo*, decyzja Komisji z dnia 20 listopada 2007 r.; sprawa COMP/39.165, *Szkoło płaskie*, decyzja Komisji z dnia 28 listopada 2007 r.; sprawa COMP/38.629, *Kauczuk chloroprenowy*, decyzja Komisji z dnia 5 grudnia 2007 r.

⁶ Liczba ta nie obejmuje przedsiębiorstw, które uzyskały zwolnienie z grzywnien w zamian za współpracę zgodnie z obwieszczeniem w sprawie łagodzenia kar.

⁷ Liczba ta obejmuje dwa przedsiębiorstwa, w przypadku których decyzje zostały przyjęte ponownie.

⁸ Nałożona na grupę ThyssenKrupp.

9. W dniu 11 października Komisja przyjęła decyzję na podstawie art. 9 w sprawie długoterminowych umów na dostawy gazu zawieranych przez Distrigas w Belgii. Na mocy tej decyzji szereg zobowiązań zaproponowanych przez Distrigas w celu wyeliminowania zastrzeżeń zgłoszonych przez Komisję w toku postępowania wyjaśniającego na mocy art. 82 nabiera mocy wiążącej do 2011 r. Dzięki tym zobowiązaniom spółka Distrigas nie będzie wiązać nadmiernie licznej grupy klientów umowami na okres dłuższy niż jeden rok, a jednocześnie ma ona zapewnioną możliwie największą elastyczność w zarządzaniu własnym portfelem umów.

1.2. Środki państwowe

10. W czerwcu Komisja zamknęła **postępowanie o naruszenie przepisów na mocy art. 226 TWE** wobec Republiki Czeskiej, która ograniczyła prawo czeskiej agencji ds. konkurencji do stosowania art. 81 i 82 TWE w odniesieniu do zachowań antykonkurencyjnych w sektorze łączności elektronicznej⁹. W następstwie wydania w marcu uzasadnionej opinii¹⁰ sporny przepis czeskiej ustawy o konkurencji został uchylony, a czeski organ ds. konkurencji może obecnie w pełnym zakresie stosować zasady UE dotyczące konkurencji.

11. Przejęcie wspólnej kontroli nad spółką Endesa przez Enel i Acciona zostało zgłoszone do Komisji w dniu 31 maja i zatwierdzone bezwarunkowo 5 lipca. Jednak gdy Enel i Acciona zwróciły się do hiszpańskiego organu regulującego rynek energii o zgodę na przejęcie spółki Endesa, organ ten zatwierdził transakcję pod warunkiem przyjęcia kilku zobowiązań. W dniu 5 grudnia Komisja przyjęła **decyzję na podstawie art. 21 rozporządzenia WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw**¹¹, oświadczając, że decyzja hiszpańskiego organu, częściowo zmodyfikowana, stanowiła naruszenie powyższego postanowienia.

1.3. Kontrola połączeń

1.3.1. Kształtowanie zasad i polityki

12. W celu zapewnienia bardziej precyzyjnych wskazówek dotyczących kwestii jurysdykcji w zakresie kontroli połączeń przedsiębiorstw w dniu 10 lipca Komisja przyjęła skonsolidowane obwieszczenie dotyczące kwestii jurysdykcyjnych na mocy rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw („obwieszczenie jurysdykcyjne” lub „obwieszczenie”)¹². Obwieszczenie jurysdykcyjne zastępuje cztery poprzednie obwieszczenia

⁹ Zobacz komunikat prasowy IP/07/956 z 28.6.2007.

¹⁰ Zobacz komunikat prasowy IP/07/400 z 23.3.2007.

¹¹ Zobacz komunikat prasowy IP/07/1858 z 5.12.2007 oraz IP/08/164 z 31.1.2008.

¹² Skonsolidowane obwieszczenie Komisji dotyczące kwestii jurysdykcyjnych na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw. Obecnie obwieszczenie dotyczące kwestii jurysdykcyjnych można znaleźć na stronie DG ds. Konkurencji pod adresem: http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/legislation/draft_jn.html.

z 1998 r.¹³ traktujące o kwestiach jurysdykcyjnych zgodnie z poprzednim rozporządzeniem w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw (rozporządzenie Rady (EWG) nr 4064/89). Nowe obwieszczenie jest jednym dokumentem, w którym omówiono wszystkie kwestie jurysdykcyjne istotne dla ustalenia kompetencji Komisji na mocy rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, z wyjątkiem kwestii dotyczących odsyłania spraw.

13. W dniu 28 listopada Komisja przyjęła wytyczne w sprawie oceny **połączeń niehoryzontalnych** na mocy rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw. Połączenia niehoryzontalne obejmują połączenia pionowe, takie jak przejęcie dostawcy przez klienta (np. przejęcie dostawcy skrzyń biegów przez producenta samochodów), a także połączenia o charakterze konglomeratu, dotyczące firm, których działalność jest wzajemnie komplementarna lub w inny sposób powiązana (np. przejęcie firmy produkującej piankę do golenia przez producenta maszynek do golenia). Wytyczne w sprawie oceny połączeń niehoryzontalnych stanowią uzupełnienie istniejących wytycznych w sprawie połączeń horyzontalnych, dotyczących połączeń przedsiębiorstw konkurujących na tych samych rynkach.

14. W celu zapewnienia jasności co do swojej polityki w zakresie **środków zaradczych** stosowanych przy kontroli połączeń Komisja rozpoczęła konsultacje społeczne dotyczące projektu uaktualnionej wersji obwieszczenia o środkach zaradczych. Środki zaradcze to takie modyfikacje warunków połączenia zaproponowane przez strony dokonujące połączenia, których celem jest wyeliminowanie wskazanych przez Komisję zagrożeń dla konkurencji. Zmienione obwieszczenie o środkach zaradczych uaktualni i zastąpi obecne obwieszczenie.

1.3.2. Stosowanie zasad

15. Do Komisji zgłoszono **rekordową liczbę** 402 połączeń, czyli o ponad 12% więcej niż w 2006 r., kiedy zgłoszono 356 takich transakcji. W ostatnim kwartale roku liczba zgłoszeń zmalała zarówno w porównaniu z poprzednimi kwartałami, jak i z ostatnim kwartałem 2006 r. Ogółem w 2007 r. Komisja przyjęła 396 decyzji ostatecznych, z czego w 368 przypadkach połączenia zatwierdzono bezwarunkowo w pierwszej fazie kontroli. Spośród bezwarunkowych decyzji zatwierdzających wydanych w pierwszej fazie, 238 decyzji (czyli 65%) przyjęto w ramach procedury uproszczonej. Kolejne 18 transakcji zostało zatwierdzonych w pierwszej fazie po przyjęciu dodatkowych warunków.

16. Dziesięć decyzji przyjęto po szczegółowym postępowaniu wyjaśniającym prowadzonym w drugiej fazie. W pięciu przypadkach – spośród wspomnianych dziesięciu – połączenia zatwierdzono bezwarunkowo, natomiast w czterech przypadkach zatwierdzono transakcje po uprzednim przyjęciu dodatkowych warunków. W przypadku jednej trans-

¹³ Są to: (i) obwieszczenie w sprawie pojęcia „koncentracji” (Dz.U. C 66 z 2.3.1998, s. 5); (ii) obwieszczenie w sprawie pojęcia „wspólnych przedsiębiorstw o pełnym zakresie funkcji” (Dz.U. C 66 z 2.3.1998, s. 1); (iii) obwieszczenie dotyczące pojęcia „przedsiębiorstw uczestniczących” (Dz.U. C 66 z 2.3.1998, s. 14) oraz (iv) obwieszczenie w sprawie obliczania obrotu (Dz.U. C 66 z 2.3.1998, s. 25).

akcji – **połączenia horyzontalnego** polegającego na planowanym przejściu Aer Lingus przez Ryanair – podjęto decyzję zakazującą (zob. 2.7 niżej).

1.4. **Kontrola pomocy państwa**

1.4.1. Kształtowanie zasad i polityki

17. Komisja kontynuowała wdrażanie **planu działań w zakresie pomocy państwa** przedstawionego w 2005 r. Komisja przyjęła nową metodę ustalania **stóp referencyjnych i dyskontowych**¹⁴, bardziej zbliżoną do zasad rynkowych, gdyż bierze się w niej pod uwagę sytuację konkretnej firmy lub projektu.

18. Komisja rozpoczęła konsultacje w sprawie projektu **rozporządzenia w sprawie wyłączeń** (GBER) w dziedzinie pomocy państwa¹⁵. Uprości ono i skonsoliduje w jednym tekście pięć istniejących wyłączeń grupowych dotyczących: pomocy dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), pomocy na działalność badawczo-rozwojową na potrzeby MŚP, pomocy w zakresie zatrudnienia, pomocy szkoleniowej oraz pomocy regionalnej. Ponadto zakres istniejących wyłączeń grupowych zostanie rozszerzony i obejmie niektóre nowe kategorie pomocy. Przewiduje się, że Komisja przyjmie rozporządzenie w sprawie wyłączeń w czerwcu 2008 r.

19. W dniu 13 czerwca Komisja podjęła decyzję o przedłużeniu okresu obowiązywania swojego **komunikatu dotyczącego kinematografii** z 2001 r. najpóźniej do dnia 31 grudnia 2009 r. Komunikat dotyczący kinematografii zawiera zasady odnoszące się do pomocy państwa w zakresie produkcji kinematograficznych i innych produkcji audiowizualnych.

20. W 2007 r. Komisja rozpoczęła także procedurę przeglądu obwieszczenia Komisji w sprawie stosowania art. 87 i 88 TWE do **pomocy państwa w formie gwarancji**. Projekt obwieszczenia (i) jasno przedstawia warunki dotyczące istnienia bądź nieistnienia pomocy w formie gwarancji oraz (ii) pozwala określić wysokość odnośnej kwoty pomocy na podstawie odniesień do rynku oraz analizy ryzyka. Przewiduje się, że Komisja przyjmie nowe obwieszczenie do końca maja 2008 r.

1.4.2. Stosowanie zasad

21. Po przyjęciu wyjątkowo dużej liczby zgłoszeń dotyczących pomocy państwa w 2006 r. (922) liczba przypadków zgłoszonych przez państwa członkowskie w 2007 r. wyniosła 777¹⁶. Jest to jednak znacznie więcej niż w 2004 i 2005 r. Ten spadek, w stosunku do roku poprzedniego, jest zbieżny z zobowiązaniem Komisji do wprowadzenia ułatwień w przyznawaniu pomocy poprzez mechanizm wyłączeń grupowych oraz do

¹⁴ Dotychczas nieopublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

¹⁵ Dz.U. C 210 z 8.9.2007, s. 14.

¹⁶ Spośród 777 zgłoszeń 53% dotyczyło głównie sektora produkcji i usług, 33% – rolnictwa, 8% – transportu, a 6% – rybołówstwa.

skoncentrowania polityki na tych rodzajach pomocy, które najsilniej zakłócają konkurencję. W 2007 r. państwom członkowskim udało się wprowadzić środki w liczbie ponad 1100 bez uprzedniego powiadamiania Komisji¹⁷. Dla porównania, w 2006 r. środków wprowadzonych w ramach wyłączeń grupowych było 410.

22. W 2007 r. Komisja podjęła 629 ostatecznych decyzji w sprawie pomocy państwa¹⁸. W przeważającej większości przypadków Komisja zatwierdziła środki bez formalnego postępowania wyjaśniającego, dochodząc do wniosku, że badana pomoc była zgodna z zasadami pomocy państwa (87% wszystkich decyzji w 2007 r.) lub nie stanowiła pomocy państwa (5% wszystkich decyzji).

23. W 2007 r. Komisja opublikowała dwie edycje tabel wyników w dziedzinie pomocy państwa¹⁹. Aktualizacja z jesieni 2007 r.²⁰ świadczy o tym, że w poprzednich sześciu miesiącach państwa członkowskie osiągnęły postępy na drodze do osiągnięcia celu określonego przez Radę Europejską, zakładającego **mniejszą i lepiej ukierunkowaną pomoc**. W szczególności państwa członkowskie UE-10 stopniowo przekierowują swoją pomoc na wspólne cele horyzontalne, takie jak: rozwój regionalny, działalność badawczo-rozwojowa, MŚP i ochrona środowiska.

24. W 2007 r. Komisja zatwierdziła **mapy pomocy regionalnej**²¹ dla Bułgarii i Rumunii, a także dla Belgii, Cypru, Danii, Francji, Niderlandów, Portugalii i Włoch. W rezultacie mapy pomocy regionalnej obejmujące okres 2007–2013 zatwierdzono dla wszystkich państw członkowskich. Komisja zezwoliła na pomoc regionalną w szeregu **dużych projektów inwestycyjnych**²².

¹⁷ W samej tylko dziedzinie rolnictwa liczba środków objętych wyłączeniem grupowym zwiększyła się z 119 w 2006 r. do 496 w 2007 r. Państwa członkowskie przedłożyły ponadto około 200 środków w ramach niedawno wprowadzonego zwolnienia grupowego dotyczącego pomocy regionalnej.

¹⁸ W tej liczbie uwzględniono: decyzje o braku elementu pomocy państwa, decyzje o niewnoszeniu zastrzeżeń, decyzje pozytywne, decyzje warunkowe oraz decyzje negatywne.

¹⁹ http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/studies_reports/studies_reports.html. Tabela wyników dostępna w trybie *online* zawiera wersje elektroniczne wszystkich tabel wyników, jak również zestaw kluczowych wskaźników oraz obszerny zbiór tabel statystycznych.

²⁰ COM(2007) 791 wersja ostateczna z 13.12.2007, Tabela wyników w dziedzinie pomocy państwa, aktualizacja z jesieni 2007 r.

²¹ http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/regional_aid/regional_aid.cfm.

²² Obejmowały one: utworzenie dwóch chemicznych zakładów produkcyjnych (sprawy N 898/2006, *Repsol Polimeros*; N 899/2006, *Artensa*); trzy odrębne projekty inwestycyjne w sektorze celulozowo-papierniczym w Portugalii (sprawy N 900/2006, *CELB*; N 838/2006, *Soporcel*; N 564/2006, *About the future*); rozbudowę elektrowni na Węgrzech (sprawa N 907/2006, *Mátrai Erőmű*); zakład produkujący moduły gromadzące energię słoneczną w Niemczech (sprawa N 863/2006, *Avancis*); rozbudowę fabryki samochodów na Słowacji (sprawa N 857/2006, *Kia Motors Slovakia*) oraz motoryzacyjny projekt inwestycyjny w Republice Czeskiej (sprawa N 661/2006, *Hyundai Motor Manufacturing Czech*). Komisja zezwoliła również na pomoc niemiecką na rzecz AMD w celu przekształcenia i rozbudowy istniejących zakładów produkujących mikroprocesory w Dreźnie (sprawa N 810/2006, *AMD Dresden*).

25. Zgłoszenia pomocy na **działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną** czekające na rozpatrzenie w dniu 1 stycznia oraz wszystkie nowe zgłoszenia otrzymane w roku sprawozdawczym zostały zbadane na podstawie **nowych zasad ramowych**²³. Komisja zatwierdziła 48 zgłoszonych programów badawczo-rozwojowych i/lub innowacyjnych. Dodatkowo zatwierdziła cztery środki pomocy *ad hoc*, nieprzekraczające progu powodującego konieczność przeprowadzenia oceny szczegółowej zgodnie z rozdziałem 7 zasad ramowych. Komisja podjęła osiem decyzji po poddaniu szczegółowej ocenie dużych kwot pomocy na projekty w ramach rozdziału 7. Wydała zezwolenia na szereg projektów finansowanych przez Francuską Agencję Innowacji Przemysłowych²⁴. Komisja zatwierdziła 19 zgłoszonych programów na podstawie wytycznych dotyczących kapitału podwyższonego ryzyka²⁵.

26. Mimo że **pomoc szkoleniowa** podlega rozporządzeniu w sprawie zwolnienia grupowego²⁶, Komisja ma obowiązek oceniać projekty przekraczające próg 1 mln EUR. W sprawie GM Antwerp²⁷ Komisja uznała, że część zgłoszonej pomocy państwa jest niezgodna ze wspólnym rynkiem, gdyż była ona przeznaczona na sfinansowanie działalności szkoleniowej, którą beneficjent zrealizowałby tak czy inaczej, nawet bez uzyskania pomocy. W sprawach dotyczących Fiata²⁸ oraz Club Med Guadeloupe²⁹ Komisja uznała, że pomoc jest niezbędna i zgodna z zasadami pomocy państwa. W sprawie DHL Leipzig/Halle³⁰ Komisja wszczęła postępowanie wyjaśniające ze względu na wątpliwości co do tego, czy DHL nie przeprowadziłby szkolenia dla swoich pracowników niezależnie od uzyskania lub nieuzyskania pomocy.

27. W dniu 10 października Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające w sprawie **zachęty podatkowej dla spółek hiszpańskich przejmujących znaczne udziały w spółkach zagranicznych**³¹. Tenże środek podatkowy pozwala spółkom hiszpańskim w okresie 20 lat amortyzować wartość firmy (*goodwill*) pochodzącą z nabycia znaczących udziałów w spółkach zagranicznych, natomiast w przypadku wartości firmy powstającej w wyniku nabycia spółek krajowych nie można korzystać z podobnego środka.

²³ Dz.U. C 323 z 30.12.2006, s. 1.

²⁴ Dwa z tych projektów dotyczyły pomocy na działalność badawczo-rozwojową („NanoSmart” i „HOMES”) na łączną kwotę 119 mln EUR (sprawy N 185/2007, Dz.U. C 284 z 27.11.2007, s. 3 oraz N 89/2007, Dz.U. C 275 z 16.11.2007, s. 3). Wśród innych zatwierdzonych projektów znalazły się: pomoc w kwocie 26,5 mln EUR na program badawczo-rozwojowy NeoVal (sprawa N 674/2006, Dz.U. C 120 z 31.5.2007, s. 2); pomoc w kwocie 37,6 mln EUR na projekt badawczo-rozwojowy „Télévision Mobile Sans Limite” (sprawa N 854/2006, Dz.U. C 182 z 4.8.2007, s. 5); pomoc w kwocie 31 mln EUR na program badawczo-rozwojowy OSIRIS (sprawa N 349/2007, Dz.U. C 304 z 15.12.2007, s.5).

²⁵ Dz.U. C 194 z 18.8.2006, s. 2.

²⁶ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 68/2001 w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE do pomocy szkoleniowej (Dz.U. L 10 z 13.1.2001, s. 20).

²⁷ Sprawa C 14/2006, *Pomoc na rzecz General Motors w Antwerpii* (Dz.U. L 243 z 18.9.2007, s. 71).

²⁸ Sprawa N 541/2006, *Fiat Auto SpA*. (Dz.U. C 220 z 20.9.2007, s. 2).

²⁹ Sprawa N 206/2007, *Pomoc szkoleniowa na rzecz Club Med Guadeloupe* (Dz.U. C 284 z 27.11.2007, s. 5).

³⁰ Sprawa C 18/2007, *Pomoc szkoleniowa na rzecz DHL Leipzig* (Dz.U. C 213 z 12.9.2007, s. 28).

³¹ Dz.U. C 311 z 21.12.2007, s. 21.

28. **Pomoc na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw** znajdujących się w trudnej sytuacji można uznać za zgodną z prawem jedynie przy spełnieniu surowych warunków. W 2007 r. Komisja stosowała zmienione zasady, ustanowione w wytycznych z 2004 r. dotyczących pomocy na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw.

29. Przy okazji rozpatrywania szeregu spraw dotyczących udzielania przez państwa pomocy na ratowanie przedsiębiorstw Komisja ponownie podkreśliła, że taka pomoc jest jedynie środkiem tymczasowym, ułatwiającym przygotowanie planu restrukturyzacji lub likwidacji firmy. W związku z tym w niektórych przypadkach Komisja wszczęła formalne postępowanie, ponieważ pomoc na ratowanie przedsiębiorstw nie została zwrócona w przewidzianym przepisami terminie sześciu miesięcy i nie przedstawiono odpowiedniego planu restrukturyzacji³². Komisja wydała szereg decyzji zatwierdzających w sprawach dotyczących pomocy na restrukturyzację³³. W pozostałych przypadkach Komisja uznała pomoc za niezgodną ze wspólnym rynkiem³⁴ lub wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające ze względu na wątpliwości dotyczące zgodności z odpowiednimi przepisami³⁵.

30. Komisja poczyniła znaczne postępy na drodze do osiągnięcia **skuteczniejszego i szybszego wykonywania decyzji o odzyskaniu udzielonej pomocy**. Liczbę decyzji w sprawie odzyskania pomocy oczekujących na wykonanie zmniejszono z 60 na koniec 2006 r. do 47 na koniec 2007 r. Wszystkie 23 przypadki dotyczące odzyskania pomocy zostały rozstrzygnięte, natomiast w 2007 r. przyjęto dziewięć nowych decyzji w sprawie odzyskania pomocy. Z kwoty 8,9 mld EUR obejmującej pomoc udzieloną bezprawnie i niezgodną ze wspólnym rynkiem, która miała zostać odzyskana na mocy decyzji przyjętych od 2000 r., do końca 2007 r. skutecznie odzyskano ok. 8,2 mld EUR (tzn. 91,2% cał-

³² Zobacz *Ottana* (sprawa C 11/2007, *Aiuto alla ristrutturazione di Ottana Energia Srl* (Dz.U. C 122 z 2.6.2007, s. 22)); *Ixfin* (sprawa C 59/2007, *Aiuto al salvataggio alla Ixfin SpA* (decyzja z dnia 11 grudnia 2007 r., dotychczas nieopublikowana)) oraz *New Interline* (sprawa C 13/2007, *Aiuto al salvataggio della New Interline SpA* (Dz.U. C 120 z 31.5.2007, s. 12)).

³³ Zobacz np. *Javor Pivka* (sprawa C 19/2006, *Pomoc na restrukturyzację dla Javor Pivka*, decyzja Komisji z dnia 10 lipca 2007 r. (dotychczas nieopublikowana)) oraz *Novoles Straza* (sprawa C 20/2006, *Pomoc na rzecz Novoles Straza*, decyzja Komisji z dnia 10 lipca 2007 r. (dotychczas nieopublikowana)) (obie zatwierdzone na mocy wytycznych w sprawie pomocy na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw z 1999 r.), *Techmatrans* (sprawa C 6/2007, *Pomoc na rzecz Techmatrans*, decyzja Komisji z dnia 28 listopada 2007 r. (dotychczas nieopublikowana)) oraz *Bison-Bial* (sprawa C 54/2006, *Pomoc na rzecz Bison-Bial*, decyzja Komisji z dnia 12 września 2007 r. (dotychczas nieopublikowana)).

³⁴ Zobacz np. *Nuova Mineraria Silius* (sprawa C 16/2006, *Pomoc udzielona spółce Nuova Mineraria Silius* (Dz.U. L 185 z 17.7.2007, s. 18)) oraz *Biria* (sprawa C 38/2005, *Pomoc na rzecz grupy Biria* (Dz.U. L 183 z 13.7.2007, s. 27)).

³⁵ Zobacz np. *Legler* (sprawa C 39/2007, *Aiuto di stato per la ristrutturazione del gruppo Legler* (Dz.U. C 289 z 1.12.2007, s. 22)), *FagorBrandt* (sprawa C 44/2007, *Pomoc na restrukturyzację na rzecz FagorBrandt* (Dz.U. C 275 z 16.11.2007, s. 18)) lub *Fluorite di Silius* (sprawa C 60/2007, *Pomoc dla Fluorite di Silius SpA*, decyzja Komisji z dnia 11 grudnia 2007 r. (dotychczas nieopublikowana)).

kowej kwoty). Ponadto odzyskano odsetki od tej pomocy w kwocie 2,4 mld EUR. Streszczenie orzecznictwa oraz zasad polityki w tym zakresie przedstawiono w zawiadomieniu³⁶.

1.5. Rola polityki konkurencji w szerszym kontekście ramowych zasad polityki

31. W dniu 11 grudnia Komisja dokonała przeglądu strategii lizbońskiej³⁷ i wysuwała wnioski dotyczące kolejnego cyklu trzyletniego (2008–2010)³⁸. W przeglądzie proponuje się, aby w dalszym ciągu uwzględniać zagadnienia konkurencji w szerszym kontekście strategii lizbońskiej. Szczególną uwagę zwraca się na potrzebę ściślejszego monitorowania poszczególnych sektorów rynku oraz doskonalenia regulacji tam, gdzie jest to potrzebne, w szczególności w odniesieniu do kluczowych usług i sektorów sieciowych³⁹. Wnioski te są zbieżne z wynikami przeglądu wspólnego rynku, dokonanego przez Komisję w 2007 r. Istotna rola reform w dziedzinie konkurencji znajduje swoje odbicie w dużej liczbie – zarówno w kategoriach względnych, jak i bezwzględnych – zaleceń proponowanych do zatwierdzenia przez Radę na mocy art. 99 TWE⁴⁰.

32. Przykładowo, w ramach przeglądu wnioskuje się, aby polityka konkurencji przyczyniała się do osiągnięcia celów strategii lizbońskiej w sektorze gazu, energii elektrycznej i usług finansowych poprzez działania podejmowane w następstwie badań sektorowych rozpoczętych w roku 2005⁴¹. Polityka konkurencji uważana jest także za instrument uzupełniający działania na rzecz wzmocnienia wysiłków, mających na celu zapewnienie interoperacyjności i standaryzacji w przewidzianym terminie. W przeglądzie wspomina się także o „zasadach konkurencji” w kontekście tych sfer polityki, w których UE może zaoferować szczególną wiedzę i doświadczenie, które mogą okazać się przydatne dla kluczowych partnerów. Jest to ściśle związane z potrzebą zapewnienia uczciwej konkurencji i równych reguł gry w wymiarze międzynarodowym⁴².

³⁶ Zapewnienie skutecznego wykonania decyzji Komisji nakazujących państwom członkowskim odzyskanie pomocy przyznanej bezprawnie i niezgodnie ze wspólnym rynkiem (Dz.U. C 272 z 15.11.2007).

³⁷ W komunikacie Komisji w sprawie celów strategicznych na lata 2005–2009 stwierdza się, że „Dziś najważniejszym priorytetem jest przywrócenie trwałego i dynamicznego wzrostu w Europie zgodnie z postanowieniami strategii lizbońskiej”; COM(2005) 12 wersja ostateczna, s. 3.

³⁸ Komunikat Komisji do Rady Europejskiej: Sprawozdanie strategiczne na temat odnowionej strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia: rozpoczęcie nowego etapu (2008–2010) Utrzymanie tempa zmian, część I (COM(2007) 803 wersja ostateczna).

³⁹ Wniosek dotyczący wspólnotowego programu lizbońskiego 2008–2010 (COM(2007) 804 wersja ostateczna). Zobacz w szczególności Cel 5: „Wspólnota wzmocni wspólny rynek, zwiększy konkurencję w sektorze usług oraz będzie kontynuować działania zmierzające do integracji europejskiego rynku usług finansowych”.

⁴⁰ Zobacz zalecenie Komisji z dnia 11 grudnia dotyczące zalecenia Rady w sprawie planowanej na 2008 r. aktualizacji ogólnych wytycznych dotyczących polityki gospodarczej państw członkowskich i Wspólnoty (COM(2007) 803 wersja ostateczna).

⁴¹ Zobacz wspomniany wyżej Cel 5 oraz Cel 8 dotyczący energii i zmian klimatycznych. Zobacz także załącznik zawierający wykaz środków dotyczących tych celów na szczeblu WE.

⁴² Zobacz sekcja 3.4 wyżej wymienionego raportu strategicznego.

2. SYTUACJA W POSZCZEGÓLNYCH SEKTORACH

2.1. *Energia*

33. W raporcie końcowym z badania sektorowego dotyczącego europejskiego rynku gazu i energii elektrycznej, przyjętym w dniu 10 stycznia⁴³, stwierdza się, że wiele rynków energii (i) pozostaje zbyt skoncentrowanych, (ii) charakteryzuje się dużym stopniem integracji pionowej (w szczególności w postaci niedostatecznego rozdzielania sieci i dostaw), a także brakiem (iii) integracji transgranicznej i konkurencji transgranicznej oraz (iv) przejrzystości.

34. Opierając się na tych ustaleniach, w dniu 19 września Komisja wystąpiła z **wnio- skiem w sprawie trzeciego pakietu liberalizacji** dotyczącego europejskich rynków energii elektrycznej i gazu⁴⁴. Szczególną uwagę we wniosku poświęca się (i) skutecznemu rozdzielaniu sieci transmisyjnych, (ii) wzmocnieniu uprawnień i niezależności organów regulacyjnych, (iii) współpracy między organami regulacyjnymi oraz (iv) współpracy między operatorami systemów transmisyjnych.

35. W sferze **przeciwdziałania praktykom monopolistycznym** Komisja – w ściślejszej współpracy z krajowymi organami ds. konkurencji⁴⁵ – skupiła uwagę na sprawach dotyczących **zamykania dostępu do rynku oraz zmony** (podziału rynku) w sektorach energii elektrycznej i gazu, zajmując się głównymi obszarami występowania nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku. Sprawy dotyczące zamykania dostępu do rynku obejmują praktyki stosowane na różnych etapach produkcji lub świadczenia usług, takie jak zamykanie dostępu do rynków niższego szczebla przez zawieranie długoterminowych umów z odbiorcami energii; nieuczciwe praktyki polegające na zamykaniu konkurentom dostępu do sieci (np. gromadzenie zdolności przesyłowej i powstrzymywanie inwestycji); zamykanie dostępu do rynków detalicznych energii elektrycznej poprzez zwiększanie

⁴³ Komunikat Komisji: Dochodzenie w ramach art. 17 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 w odniesieniu do europejskich sektorów gazu i energii elektrycznej (raport końcowy), COM(2006) 851 wersja ostateczna, oraz sprawozdanie DG ds. Konkurencji na temat dochodzenia w sektorze energetycznym, SEC(2006) 1724.

⁴⁴ Pakiet ten obejmuje następujące wnioski: wniosek dotyczący dyrektywy zmieniającej dyrektywę 2003/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej, COM(2007) 528; wniosek dotyczący dyrektywy zmieniającej dyrektywę 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego, COM(2007) 529; wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawiającego Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki, COM(2007) 530; wniosek dotyczący rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1228/2003 (energia elektryczna), COM(2007) 531; wniosek dotyczący rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 (gaz), COM(2007) 532.

⁴⁵ W ramach współpracy w Europejskiej Sieci Konkurencji utworzono specjalną podgrupę ds. energii. W 2007 r. podgrupa ta zajmowała się doświadczeniami krajowymi w odniesieniu do środków zaradczych w sprawach dotyczących konkurencji.

kosztów firm konkurencyjnych przy pomocy systemu bilansowania⁴⁶; zamykanie dostępu do rynków niższego szczebla poprzez kontrolę nad infrastrukturą przywozową gazu i długoterminowe umowy na zakup gazu. Inne kwestie objęte postępowaniem to np. podejrzenia o manipulacje cenowe na rynkach energii elektrycznej powodowane wycofywaniem zdolności produkcyjnych przez producentów energii. Komisja stwierdziła we Włoszech⁴⁷, w Hiszpanii⁴⁸ i we Francji oznaki wskazujące, że istnienie **regulowanych prawnie taryf opłat za energię elektryczną może być równoznaczne z pomocą państwa** dla dużych i średnich przedsiębiorstw będących odbiorcami energii elektrycznej.

2.2. Usługi finansowe

36. W dniu 10 stycznia Komisja Europejska opublikowała **sprawozdanie końcowe ze swojego badania sektorowego dotyczącego europejskich rynków bankowości detalicznej**⁴⁹ obejmującego systemy płatności przy użyciu kart i systemy płatności bez użycia kart oraz rachunki bieżące i usługi powiązane. Ustalenia z badania potwierdziły, że utrzymuje się fragmentacja rynków wzdłuż granic krajowych, co ogranicza wybór konsumentom i prowadzi do zwiększania cen prowadzenia rachunków bankowych, kredytów i płatności. Duże zróżnicowanie cen, zyskowności i sposobu sprzedaży pomiędzy państwami członkowskimi oraz wysoka jednorodność w ramach poszczególnych państw członkowskich to elementy, które uznano za oznaki utrzymywania się barier prawnych dla konkurencji lub barier związanych z zachowaniami konsumentów.

37. Przez europejski sektor kart płatniczych przepływa rocznie 1350 mld EUR, generując – według danych szacunkowych – 25 mld EUR opłat dla banków. Sektor kart płatniczych jest w wysokim stopniu skoncentrowany, co zapewnia mu wysokie opłaty i rentowność. Zasady regulujące funkcjonowanie sieci (w tym duopol Visa/MasterCard oraz krajowe systemy płatności kartami stosowane przez główne banki krajowe) prowadzą do powstania problemów związanych z zagadnieniem konkurencji.

38. W dniu 3 października Komisja ukarała spółki Visa International oraz Visa Europe (Visa) grzywną w wysokości 10,2 mln EUR za odmowę przyjęcia firmy Morgan Stanley jako członka w okresie od marca 2000 r. do września 2006 r.⁵⁰

⁴⁶ System bilansowania ma zagwarantować, aby zasilanie sieci i wycofywanie się z sieci równoważyły się wzajemnie dla zachowania równowagi w systemie.

⁴⁷ Decyzja z dnia 20 listopada w sprawie dotyczącej pomocy państwa C 36/A/2006, dotychczas nieopublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, ale dostępna w internecie pod adresem: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/

⁴⁸ W przypadku Francji – zob. decyzja z dnia 13 czerwca 2007 r. w sprawie dotyczącej pomocy państwa C17/2007 (Dz.U. C 164 z 18.7.2007, s. 9), a w przypadku Hiszpanii – zob. decyzja z dnia 24 stycznia 2007 r. w sprawie dotyczącej pomocy państwa C3/2007 (Dz.U. C 43 z 27.2.2007, s. 9).

⁴⁹ IP/07/114 z 31.1.2007 oraz MEMO/07/40 z 31.1.2007.

⁵⁰ Sprawa COMP/37.860.

39. W swojej decyzji z dnia 17 października Komisja stwierdziła, że Groupement des Cartes Bancaires (CB) naruszyła art. 81 Traktatu⁵¹. Komisja ustaliła, że Groupement przyjęła politykę cenową utrudniającą wydawanie kart po stawkach konkurencyjnych przez niektóre banki członkowskie we Francji, utrzymując cenę kart płatniczych na sztucznie zawyżonym poziomie, a tym samym faworyzując główne banki francuskie.

40. W dniu 19 grudnia Komisja przyjęła decyzję zakazującą pobierania przez MasterCard wielostronnych prowizji *interchange* (MIF) z tytułu transgranicznych płatności dokonywanych przy pomocy konsumenckich kart kredytowych i debetowych MasterCard i Maestro między państwami należącymi do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MIF wewnątrz EOG)⁵².

41. W dniu 25 września Komisja przyjęła **sprawozdanie końcowe z badania sektorowego w zakresie ubezpieczeń gospodarczych**⁵³, które ukazało się łącznie z obszernym dokumentem roboczym służb Komisji zawierającym całość ustaleń. Jeżeli chodzi o **pomoc państwa**, w dniu 18 lipca Komisja wydała zezwolenia w dwóch przypadkach dokapitalizowania banków (WestLB i Nord/LB) w niemieckim sektorze banków typu Landesbank, uznając, że są spełnione **warunki testu inwestora prywatnego działającego w warunkach gospodarki rynkowej**⁵⁴. Latem kryzys na rynku kredytów wysokiego ryzyka w Stanach Zjednoczonych zaczął poważnie odbijać się na sytuacji kilku europejskich banków, co wymagało udzielenia znacznej pomocy ze środków publicznych dla ustabilizowania sytuacji tych banków. Komisja wszczęła postępowania wyjaśniające w dwóch sprawach dotyczących niemieckich banków, tj. IKB oraz Sachsen LB. W przypadku banku Northern Rock ze Zjednoczonego Królestwa w dniu 5 grudnia podjęto decyzję, w której stwierdzono, że pomoc na ratowanie tego banku jest zgodna z zasadami udzielania pomocy państwa⁵⁵. Trwa ponadto ocena kolejnych dodatkowych środków mających na celu wsparcie Northern Rock.

42. W dniu 9 października Rada ECOFIN przyjęła konkluzje, w których zaproponowano szereg **działań w celu wzmocnienia mechanizmów stabilności finansowej**, w tym m.in. zaproszono Komisję i państwa członkowskie do podejmowania wspólnych działań w celu wyraźnego ustalenia, kiedy kryzys bankowy może zostać uznany przez Komisję za „poważne zakłócenie w gospodarce” w kontekście postanowień Traktatu i zasad udzielania pomocy państwa. Rada zwróciła się ponadto do Komisji o rozważenie procedur usprawniających, które pozwoliłyby na szybkie rozpatrywanie wniosków dotyczących pomocy państwa w sytuacjach krytycznych.

⁵¹ http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/decisions/38606/dec_en.pdf.

⁵² IP/07/1959 z 19.12.2007 oraz MEMO/07/590 z 19.12.2007.

⁵³ IP/07/1390 z 25.9.2007.

⁵⁴ Dz.U. C 4 z 9.1.2008, s. 1. Na podstawie tego testu stwierdza się, czy w podobnych okolicznościach inwestor prywatny działający w normalnych warunkach gospodarki rynkowej zawarłby rozpatrywaną transakcję (np. udzielenie kredytów lub przekazanie środków na rzecz banku) i czy uczyniłby to na podobnych warunkach.

⁵⁵ IP/07/1859 z 5.12.2007.

43. Jeżeli chodzi o **pomoc fiskalną**, dnia 7 lutego Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające w sprawie programu obniżenia odsetek w ramach grupy (tzw. *groepsrentebox*) zgłoszonego przez władze Niderlandów⁵⁶. W dniu 21 marca Komisja ponadto wszczęła postępowanie w sprawie podobnego programu, który funkcjonował już na Węgrzech⁵⁷. Obydwa programy zakładają obniżenie obciążeń podatkowych przedsiębiorstw w zakresie salda netto odsetek otrzymywanych od spółek powiązanych i wypłacanych na rzecz takich spółek. Komisja zbadała i zezwoliła na szereg **koncentracji** w sektorze usług finansowych. W sprawach ABN AMRO⁵⁸ Komisja przeanalizowała planowane nabycie niderlandzkiego banku ABN AMRO przez konsorcjum, w którego skład wchodziły RBS, Fortis i Santander.

2.3. Łączność elektroniczna

44. Zasady ramowe wprowadzone w 2002 r. pomagają zwiększać konkurencję na rynkach łączności. W tym kontekście w grudniu Komisja zaleciła⁵⁹, aby liczbę rynków podlegających regulacji *ex ante* zmniejszyć o ponad połowę – z 18 do 7. Obecnie istnieje prawdopodobieństwo, że w wielu dziedzinach regulacja *ex ante* zostanie zniesiona i że większa część sektora będzie podlegała jedynie zasadom konkurencji UE.

45. Ogólnie należy stwierdzić, że rynki **telefonii komórkowej** na poziomie detalicznym są rzeczywiście konkurencyjne. Jednak w przypadku hurtowych rynków zakończeń połączeń komórkowych oraz, zgodnie z poprzednim zaleceniem w sprawie właściwych rynków⁶⁰, dostępu i rozpoczynania połączeń komórkowych zalecono stosowanie regulacji *ex ante*.

46. Przez cały rok Komisja poddała ocenie 170 zgłoszeń od krajowych organów regulacyjnych i przyjęła 66 pism z uwagami oraz 49 pism bez uwag w ramach mechanizmu konsultacji ustanowionego w art. 7 dyrektywy ramowej⁶¹. W pięciu przypadkach Komisja wyraziła poważne wątpliwości co do zgodności zgłoszonych środków z prawem UE i wszczęła drugi etap postępowania wyjaśniającego na mocy art. 7 ust. 4 dyrektywy ramowej. W jednym przypadku Komisja przyjęła decyzję odmowną.

⁵⁶ IP/07/154 z 7.2.2007.

⁵⁷ IP/07/375 z 21.3.2007.

⁵⁸ Sprawa COMP/M.4843, *RBS/ABN AMRO assets*, decyzja Komisji z dnia 19 września 2007 r.; sprawa COMP/M.4845, *Santander/ABN AMRO assets*, decyzja Komisji z dnia 19 września 2007 r. i sprawa COMP/M.4844, *Fortis/ABN AMRO assets*, decyzja Komisji z dnia 3 października 2007 r.

⁵⁹ Zalecenie Komisji z dnia 17 grudnia 2007 r. w sprawie właściwych rynków produktów i usług w sektorze łączności elektronicznej, Dz.U. L 344 z 28.12.2007, s. 65. Zalecenie w sprawie właściwych rynków jest ważnym elementem ram prawnych. Wymienia się w nim te rynki, na których w opinii Komisji regulacja *ex ante* jest odpowiednim narzędziem wspierania konkurencji, inwestycji i możliwości wyboru dla konsumentów. Z punktu widzenia polityki konkurencji głównym celem przeglądu było zbadanie, czy regulacja *ex ante* jest nadal potrzebna i gdzie może zostać zniesiona.

⁶⁰ Zalecenie Komisji C(2003) 497 z dnia 11 lutego 2003 r. (Dz.U. L 114 z 8.5.2003, s. 45).

⁶¹ Dyrektywa 2002/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 33).

47. Jeżeli chodzi o stosowanie przepisów prawa konkurencji UE w sektorze łączności elektronicznej, najbardziej znaczącą decyzją przyjętą przez Komisję w 2007 r. była decyzja z dnia 4 lipca w sprawie spółki Telefónica (zob. 1.1.2 wyżej).

48. W efekcie przeprowadzonego w 2007 r. przeglądu zasad ramowych Komisja wystąpiła w listopadzie z wnioskiem dotyczącym **pakietu legislacyjnego** (obejmującego dwie dyrektywy, rozporządzenie ustanawiające Europejski Urząd ds. Rynku Łączności Elektronicznej oraz zalecenie w sprawie właściwych rynków)⁶². Z wyjątkiem nowego zalecenia w sprawie właściwych rynków, które weszło w życie w grudniu, części legislacyjne proponowanego pakietu legislacyjnego wejdą w życie dopiero po ich przyjęciu przez Radę i Parlament Europejski, co jest spodziewane w latach 2010–2011.

49. W związku z utrzymującymi się **wysokimi opłatami za usługi roamingu międzynarodowego** Komisja postanowiła wystąpić, na podstawie art. 95 TWE, z wnioskiem dotyczącym rozporządzenia w sprawie roamingu⁶³, które weszło w życie dnia 30 czerwca i będzie stosowane przez trzy lata. W rezultacie we wszystkich państwach członkowskich operatorzy telefonii ruchomej zostali zobowiązani do zaoferowania wszystkim swoim klientom do dnia 30 lipca eurotaryfy, stosowanej automatycznie od dnia 30 września, o ile klient z niej nie zrezygnował. Eurotaryfa określa limit ceny detalicznej dla połączeń wykonywanych lub odbieranych za granicą⁶⁴. Komisja ma obowiązek w 2008 r. przedłożyć Radzie i Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie dotyczące funkcjonowania rozporządzenia oraz w szczególności wskazać, czy okres jego obowiązywania powinien być przedłużony i/lub jego zakres rozszerzony na inne usługi, takie jak roaming wiadomości SMS lub danych.

50. Komisja przyjęła kilka decyzji dotyczących **dofinansowania przez państwo infrastruktury szerokopasmowego dostępu do internetu** na obszarach wiejskich lub oddalonych od ośrodków miejskich, które nie są objęte zasięgiem szerokopasmowego

⁶² Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2002/21/WE w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej, 2002/19/WE w sprawie dostępu do sieci łączności elektronicznej oraz wzajemnych połączeń i 2002/20/WE w sprawie zezwoleń na udostępnienie sieci i usług łączności elektronicznej (COM(2007) 697); wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2002/22/WE w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników oraz dyrektywę 2002/58/WE dotyczącą przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów (COM(2007) 698) oraz wniosek dotyczący rozporządzenia ustanawiającego Europejski Urząd ds. Rynku Łączności Elektronicznej (COM(2007) 699); ogólne informacje można uzyskać na stronie Dyrekcji Generalnej ds. Społeczeństwa Informacyjnego (http://www.ec.europa.eu/information_society/policy/ecomms/library/proposals/index_en.htm).

⁶³ Rozporządzenie (WE) nr 717/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2007 r. w sprawie roamingu w publicznych sieciach telefonii ruchomej (Dz.U. L 171 z 29.6.2007, s. 32).

⁶⁴ Na poziomie 0,49 EUR bez VAT za połączenia wychodzące oraz 0,24 EUR bez VAT za połączenia przychodzące; te limity cenowe zostaną obniżone w 2008 i 2009 r.

internetu lub mają do niego wyłącznie ograniczony dostęp⁶⁵. Komisja ponadto zaakceptowała, w ściśle określonych okolicznościach, interwencje państwa na rzecz zaawansowanych usług szerokopasmowych na obszarach, na których istniejący operatorzy tylko częściowo oferowali podstawowe usługi szerokopasmowego dostępu do internetu⁶⁶.

51. Komisja przeprowadziła wstępne postępowanie wyjaśniające w sprawie projektu „Bezprzewodowa Praga”, **pierwszego przypadku miejskiej sieci bezprzewodowej badanego przez Komisję** z punktu widzenia zasad dotyczących pomocy państwa⁶⁷. Po wprowadzeniu zmian do projektu Komisja stwierdziła brak elementu pomocy państwa w tym projekcie.

52. W dziedzinie **kontroli połączeń** Komisja opierała się na dynamicznym podejściu w zakresie szybko zmieniających się rynków, takich jak te rozpatrywane w sprawie Syniverse/BSG⁶⁸, gdzie Komisja poddała ocenie rynek usług w zakresie gromadzenia i przekazywania danych w roamingu za pośrednictwem sieci GSM. Biorąc pod uwagę cechy rynku (takie jak dostępność technologii, która jest warunkiem wejścia konkurentów na rynek) określone w trakcie szczegółowego postępowania wyjaśniającego, Komisja wydała zgodę na połączenie, mimo że pociągało ono za sobą spadek liczby uczestników rynku obecnie aktywnych w Europie.

2.4. Technologie informatyczne

53. Komisja kontynuowała postępowanie wobec spółki Microsoft w celu zapewnienia przestrzegania decyzji z 2004 r.⁶⁹ dotyczącej cen i warunków udzielania licencji na informacje dotyczące interoperacyjności w związku z pierwszym nadużyciem polegającym na odmowie udzielenia informacji. Artykuł 5 decyzji z 2004 r. stanowi, że warunki te powinny być rozsądne i niedyskryminujące. W 2006 r. Komisja już nałożyła na Microsoft ostateczną karę pieniężną w wysokości 280,5 mln EUR za nieudzielanie pełnych i dokładnych informacji na temat interoperacyjności⁷⁰. W związku z tym dnia 1 marca Komisja wydała pisemne zgłoszenie zastrzeżeń skierowane do spółki Microsoft, zawierające wstępną ocenę Komisji, w której Komisja stwierdziła, że spółka Microsoft

⁶⁵ Sprawy N 475/2007, *National Broadband Scheme – Irlandia*, decyzja Komisji z dnia 25 września 2007 r.; N 473/2007, *Połączenia szerokopasmowe dla Alto Adige*, decyzja Komisji z dnia 11 października 2007 r.; N 570/2007, *Infrastruktura szerokopasmowa na obszarach wiejskich Badenii-Wirtembergii*, decyzja Komisji z dnia 23 października 2007 r.; N 442/2007, *Pomoc na rzecz oddalonych obszarów Veneto*, decyzja Komisji z dnia 23 października 2007 r.

⁶⁶ Sprawy N 746/2006, *North Yorkshire NYNET Project – Zjednoczone Królestwo*, decyzja Komisji z dnia 21 lutego 2007 r.; N 890/2006, *Aide du Sicoval pour un réseau de très haut débit*, decyzja Komisji z dnia 10 lipca 2007 r..

⁶⁷ Sprawa NN 24/2007, *Miejska sieć bezprzewodowa w Pradze*, decyzja Komisji z dnia 30 maja 2007 r.

⁶⁸ Sprawa COMP/M.4662, *Syniverse/BSG*, decyzja Komisji z dnia 4 grudnia 2007 r.

⁶⁹ Decyzja Komisji z dnia 24 maja 2004 r. odnosząca się do procedury przewidzianej w art. 82 traktatu WE oraz art. 54 porozumienia EOG przeciwko Microsoft Corporation, sprawa COMP/37.792, *Microsoft* (Dz.U. L 32 z 6.2.2007, s. 23).

⁷⁰ http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/decisions/37792/art24_2_decision.pdf.

nie wypełniła obowiązku udzielania pełnych i dokładnych informacji dotyczących interoperacyjności na rozsądnych i niedyskryminujących warunkach⁷¹.

54. Po wydaniu w dniu 17 września przez Sąd Pierwszej Instancji wyroku oddalającego argumenty merytoryczne wniosku spółki Microsoft o unieważnienie decyzji z 2004 r., w dniu 22 października spółka Microsoft ogłosiła znaczące obniżenie swoich opłat licencyjnych. Ponadto przedstawiła uaktualnioną wersję odpowiednich umów licencyjnych. Od tego dnia Komisja nie ma dalszych zarzutów co do stosowania się spółki Microsoft do decyzji z 2004 r.⁷².

55. W dniu 26 lipca wystosowano pisemne zgłoszenie zastrzeżeń do spółki Intel, w którym wskazano, że według wstępnego wniosku Komisji spółka Intel dopuszcza się trzech rodzajów nadużyć mających na celu wyeliminowanie głównego swojego rywala – firmy AMD – z rynku procesorów x86 (CPU).

56. W dniu 30 lipca Komisja wystosowała pisemne zgłoszenie zastrzeżeń do spółki Rambus, przedstawiając swoje wstępne stanowisko wskazujące, że spółka nadużywała pozycji dominującej, żądając nieuzasadnionych honorariów za korzystanie z niektórych patentów na mikroukłady elektroniczne (DRAMS)⁷³. Według wstępnego stanowiska Komisji spółka Rambus celowo podejmowała działania wprowadzające w błąd w kontekście procesu tworzenia standardów w postaci znanej jako „zasadka patentowa”⁷⁴.

57. W dniu 30 sierpnia Komisja wszczęła postępowanie⁷⁵ wobec Qualcomm Inc., amerykańskiego producenta chipsetów i posiadaczowi praw własności intelektualnej do standardów CDMA i WCDMA w telefonii komórkowej. W skargach twierdzi się, że postępowanie Qualcomm w zakresie udzielania licencji nie jest zgodne z zasadami uczciwości, rzetelności i niedyskryminacji (FRAND), a tym samym może stanowić naruszenie zasad konkurencji WE (art. 82 TWE).

58. W dziedzinie **pomocy państwa** Komisja przyjęła decyzję końcową zatwierdzającą francuską ulgę podatkową na produkcję gier wideo⁷⁶. Ułga ta została zgłoszona

⁷¹ http://ec.europa.eu/rapid/start/cgi/guesten.ksh?p_action.gettxt=gt&doc=MEMO/07/90.

⁷² http://ec.europa.eu/rapid/start/cgi/guesten.ksh?p_action.gettxt=gt&doc=IP/07/1567. W dniu 27 lutego 2008 r. Komisja nałożyła karę pieniężną w wysokości 899 mln EUR na Microsoft za niestosowanie się do decyzji z 2004 r. przed dniem 22 października 2007 r. W decyzji tej, przyjętej na mocy art. 24 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1/2003, uznaje się, że przed dniem 22 października 2007 r. spółka Microsoft pobierała zbyt wysokie ceny za dostęp do dokumentacji interfejsu dla serwerów grup roboczych (zob. IP/08/318 z 27.2.2008).

⁷³ DRAMS to pamięć operacyjna komputera.

⁷⁴ Zobacz http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/index/by_nr_77.html#i38_636.

⁷⁵ Zobacz <http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/decisions/39247/proceedings.pdf>.

⁷⁶ Sprawa C 47/2006, *Crédit d'impôt mis en place par la France pour la création de jeux vidéo*, decyzja Komisji z dnia 11 grudnia 2007 r.

na podstawie art. 87 ust. 3 lit. d) TWE⁷⁷. Pozwala ona producentom gier wideo podlegających opodatkowaniu we Francji na odliczanie od podatku 20% kwalifikowalnych kosztów produkcji niektórych gier wideo. To pierwszy przypadek zastosowania przepisów o pomocy przeznaczony na wspieranie kultury, zawartych w art. 87 ust. 3 lit. d), do gier wideo.

2.5. Media

59. Komisja kontynuowała nadzór nad **procesem przechodzenia z nadawania analogowego na nadawanie cyfrowe**. W lipcu wydała uzasadnioną opinię⁷⁸ adresowaną do Włoch w następstwie złożenia skargi przez włoskie stowarzyszenie konsumentów Altroconsumo⁷⁹. Komisja jest zdania, że ustawodawstwo Włoch jest sprzeczne z zasadami ramowymi UE dotyczącymi łączności elektronicznej⁸⁰.

60. W dziedzinie pomocy państwa Komisja utrzymuje podejście przyjęte we wcześniejszych decyzjach odnoszących się do finansowej pomocy państwa wspierającej proces przechodzenia na nadawanie cyfrowe. Komisja zatwierdziła trzy programy wsparcia (dwa włoskie⁸¹ i jeden hiszpański⁸²) – na nabycie dekodery cyfrowych z otwartym interfejsem API⁸³ oraz na pokrycie kosztów dostosowania istniejących analogowych naziemnych anten zbiorczych. Komisja przyjęła dwie decyzje negatywne dotyczące programów dotacji we Włoszech⁸⁴ oraz w Nadrenii Północnej-Westfalii w Niemczech⁸⁵.

61. Komisja uznaje, zgodnie z protokołem amsterdamskim dotyczącym systemu radiofonii i telewizji publicznej, że organizowanie i finansowanie radiofonii i telewizji publicznej należy do prerogatyw państw członkowskich. Komisja jest jednak zdania, że finansowanie **nadawców publicznych** ze środków budżetowych lub opłat abonamento-

⁷⁷ W postanowieniu tym stwierdza się, że „pomoc przeznaczona na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej i konkurencji we Wspólnocie w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem” może zostać uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem.

⁷⁸ Drugi etap postępowania w sprawie naruszenia na mocy art. 226 TWE.

⁷⁹ IP/07/1114 z 18.7.2007.

⁸⁰ Zwłaszcza dyrektywa Komisji 2002/77/WE z dnia 16 września 2002 r. w sprawie konkurencji na rynkach sieci i usług łączności elektronicznej (Dz.U. L 249 z 17.9.2002, s. 21).

⁸¹ Sprawy N 270/2006, *Dotacje na zakup dekodery cyfrowych z otwartym interfejsem API* (Dz.U. C 80 z 13.4.2007) oraz N 107/2007, *Dotacje dla idTV – Włochy* (Dz.U. C 246 z 20.10.2007).

⁸² Sprawa N 103/2007, *Wsparcie na zakup dekodery cyfrowych i dostosowanie anten w Soria*, decyzja Komisji z dnia 25 września 2007 r. (Dz.U. C 262 z 1.11.2007).

⁸³ Otwarty interfejs API to termin stosowany do opisu zaawansowanych interfejsów programowych (ang. *advanced program interfaces* – API) ułatwiających interoperacyjność, tzn. przenośność interaktywnych treści między mechanizmami dostarczania przy zachowaniu pełnej funkcjonalności i nienaruszalności treści.

⁸⁴ Sprawa C 52/2005 (ex NN 88/2005), *Dotacje na dekodery cyfrowe we Włoszech* (Dz.U. L 147 z 8.6.2007).

⁸⁵ Sprawa C 34/2006 (ex N 29/2005), *Wprowadzenie naziemnej telewizji cyfrowej (DVB-T) w Nadrenii Północnej-Westfalii*, decyzja Komisji z dnia 23 października 2007 r. (dotychczas nieopublikowana).

wych stanowi formę pomocy państwa⁸⁶. Pomoc państwa dla nadawców publicznych może być jednak uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem, o ile spełnione są wymogi art. 86 ust. 2 (dalej szczegółowo określone w komunikacie w sprawie radiofonii i telewizji⁸⁷).

62. Na mocy art. 86 ust. 2 TWE w połączeniu z komunikatem w sprawie radiofonii i telewizji Komisja przyjęła dwie decyzje dotyczące finansowania nadawców publicznych. Pierwsza decyzja dotyczyła zatwierdzenia finansowania przez rząd Hiszpanii środków redukcji zatrudnienia podjętych przez hiszpańskiego nadawcę publicznego RTVE⁸⁸. W drugim przypadku Komisja zamknęła postępowanie wyjaśniające dotyczące ogólnego systemu finansowania nadawców publicznych w Niemczech (ARD oraz ZDF)⁸⁹.

63. W kwietniu Komisja zgłosiła zastrzeżenia w związku z działaniami dużych firm płytowych oraz spółki Apple. Chodziło o porozumienia zawarte między każdą z tych firm płytowych a spółką Apple, które uznano za ograniczające sprzedaż muzyki w internecie i naruszające art. 81. W trakcie postępowania spółka Apple ogłosiła, że wyrówna ceny za pobieranie utworów ze swojego sklepu internetowego iTunes w Europie do połowy 2008 r., co położy kres odmiennemu traktowaniu konsumentów ze Zjednoczonego Królestwa. Na tej podstawie i po dalszych wyjaśnieniach Komisja zamknęła sprawę.

64. Komisja niezmiennie przywiązuje dużą wagę do udostępniania **programów o najwyższej oglądalności na drodze otwartej i przejrzystej procedury**, zapewniającej maksymalnej liczbie nadawców możliwość ubiegania się o prawa do transmisji. W 2007 r. Komisja zamknęła postępowanie wyjaśniające prowadzone na mocy art. 81 TWE dotyczące wspólnego zakupu praw do transmisji telewizyjnej wydarzeń sportowych przez Europejską Unię Nadawców (EBU) i jej członków.

65. Jeśli chodzi o **kontrolę połączeń** w sektorze mediów, należy zwrócić uwagę na połączenie SFR/Tele2⁹⁰. Koncentracja ta została zatwierdzona z zastrzeżeniem spełnienia pewnych warunków, których celem było zapewnienie skutecznej konkurencji na francuskim rynku płatnej telewizji. Jeżeli chodzi o przemysł muzyczny, to w przypadku Sony/BMG-II⁹¹ Komisja Europejska oficjalnie zatwierdziła utworzenie spółki *joint venture* łączącej działalność spółek Sony i Bertelsmann w zakresie nagrań muzycznych, po tym jak Sąd Pierwszej Instancji unieważnił poprzednią decyzję Komisji z 2004 r. Komisja ponadto

⁸⁶ Na warunkach określonych w wyroku w sprawie *Altmark*: sprawa C-280/00 (odwołanie do orzeczenia Bundesverwaltungsgericht wydanego w trybie prejudycjalnym): *Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* [2003] REC I-7747.

⁸⁷ Komunikat Komisji w sprawie udzielania pomocy państwa dla radiofonii i telewizji publicznej (Dz.U. C 320 z 15.11.2001, s. 5).

⁸⁸ Pełny tekst decyzji został opublikowany w języku angielskim: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/ii/doc/NN-8-2007-WLWL-07.03.2007.pdf.

⁸⁹ Pełny tekst decyzji został opublikowany w języku angielskim: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/ii/doc/E-3-2005-WLWL-en-24.04.2007.pdf.

⁹⁰ Sprawa COMP/M.4504, *SFR/Tele2*, decyzja Komisji z dnia 18 lipca 2007 r.

⁹¹ Sprawa COMP/M.3333, *Sony/BMG-II*, decyzja Komisji z dnia 3 października 2007 r.

zatwierdziła – z zastrzeżeniem zastosowania środków zaradczych – koncentrację z udziałem spółek Universal i BMG w zakresie wydawnictw muzycznych.

2.6. Przemysł motoryzacyjny

66. Komisja kontynuowała monitorowanie zmian zachodzących w tym sektorze w sposób ciągły, m.in. za pośrednictwem własnych sprawozdań na temat cen pojazdów samochodowych⁹². **Rozporządzenie o grupowym wyłączeniu pojazdów mechanicznych**⁹³ ustanawia tryb szczególny dla sektora motoryzacyjnego w celu zwiększenia konkurencji między markami.

67. W celu zwiększenia konkurencji na rynku wtórnym części i podzespołów w dniu 13 września Komisja przyjęła **cztery decyzje w sprawie zobowiązań**⁹⁴ na mocy art. 9 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1/2003, zobowiązując do maja 2010 r. czterech producentów pojazdów samochodowych (DaimlerChrysler, Toyota, General Motors i Fiat) do udostępniania informacji technicznych na temat napraw samochodów wszystkim niezależnym warsztatom na terytorium UE. Następnie rozporządzeniem w sprawie emisji zanieczyszczeń⁹⁵ na producentów pojazdów nałożony zostanie obowiązek udostępnienia niezależnym warsztatom naprawczym znormalizowanego dostępu do wszystkich informacji technicznych dotyczących napraw.

68. Podobnie jak w latach 2005 i 2006, również i w 2007 r. aktywność w zakresie połączeń w przemyśle motoryzacyjnym dotyczyła w dużym stopniu segmentu dostawców części samochodowych. W jednym z dużych połączeń uczestniczyły dwie spółki niemieckie Continental AG oraz Siemens VDO Automotive AG. Komisja wyraziła zgodę na to połączenie w dniu 29 listopada⁹⁶.

69. W 2007 r. rozpatrzono szereg przypadków **pomocy państwa** przy zastosowaniu ogólnych zasad ramowych dotyczących pomocy państwa, takich jak zasady pomocy regionalnej i pomocy restrukturyzacyjnej⁹⁷. Komisja zbadała ponadto warunki prywatyzacji państwowych zakładów produkujących pojazdy samochodowe. W przypadku rumuńskiej fabryki samochodów Automobile Craiova (dawniej Daewoo Craiova) Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające na mocy art. 88 ust. 2 TWE, ze względu

⁹² Ostatnie sprawozdanie na temat cen pojazdów samochodowych opublikowano w dniu 27 lipca 2007 r. (http://ec.europa.eu/comm/competition/sectors/motor_vehicles/prices/2007_05_full.pdf).

⁹³ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1400/2002 z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 Traktatu do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych w sektorze motoryzacyjnym (Dz.U. L 203 z 1.8.2002, s. 30).

⁹⁴ Zobacz np. decyzja Komisji z dnia 13 września 2007 r. w sprawie postępowania zgodnie z art. 81 traktatu WE (sprawa COMP/39.140, *DaimlerChrysler*) (Dz.U. L 317 z 5.12.2007, s. 76).

⁹⁵ Rozporządzenie (WE) nr 715/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie homologacji typu pojazdów silnikowych w odniesieniu do emisji zanieczyszczeń pochodzących z lekkich pojazdów pasażerskich i użytkowych (Euro 5 i Euro 6) oraz w sprawie dostępu do informacji dotyczących naprawy i utrzymania pojazdów (Dz.U. L 171 z 29.6.2007, s. 1).

⁹⁶ Sprawa COMP/M.4878, *Continental/Siemens VDO*, decyzja Komisji z dnia 29 listopada 2007 r.

⁹⁷ Zobacz 1.4.2. wyżej.

na to, że warunki prywatyzacji mogły potencjalnie stanowić źródło korzyści dla prywatyzowanego przedsiębiorstwa⁹⁸.

2.7. Transport

70. Polityka konkurencji w sektorze transportu ma na celu zapewnienie sprawnego funkcjonowania rynków, na których liberalizacja niedawno się zakończyła lub nadal trwa.

71. W dziedzinie **transportu drogowego** rynki międzynarodowe są w dużym stopniu zliberalizowane zarówno w zakresie przewozów pasażerskich, jak i towarowych. Krajowe rynki drogowych przewozów towarowych zostały również zliberalizowane dzięki rozporządzeniu Rady w sprawie kabotażu⁹⁹, natomiast krajowe rynki przewozów pasażerskich są nadal w dużym stopniu chronione. Stosując zasady dotyczące pomocy państwa do tego segmentu rynku, Komisja kontynuowała swoją politykę zatwierdzania pomocy sprzyjającej wdrażaniu czystszych technologii, w szczególności w odniesieniu do starszych pojazdów¹⁰⁰. Jeżeli chodzi o stosowanie zasad zamówień publicznych i zasad udzielania pomocy państwa do zamówień publicznych oraz koncesji na usługi publiczne, przyjęto zmienione rozporządzenie dotyczące usług publicznych w zakresie transportu lądowego. Wejdziało ono w życie w grudniu 2009 r.¹⁰¹.

72. Zakończyło się otwieranie rynku **kolejowych przewozów towarowych**. Jednakże jednym z problemów strukturalnych pozostających do rozwiązania jest rozdział/niezależność podstawowych funkcji w celu zapewnienia wolnego od dyskryminacji dostępu do sieci, a także brak zdolności administracyjnych i kwestia niezależności organów regulacyjnych w sektorze kolei¹⁰².

73. W zakresie **kolejowych przewozów pasażerskich** Rada i Parlament ostatecznie przyjęły w dniu 23 października trzeci pakiet kolejowy, tym samym doprowadzając

⁹⁸ Sprawa C 46/2007, *Prywatyzacja spółki Automobile Craiova, Rumunia* (Dz.U. C 248 z 23.10.2007, s. 25).

⁹⁹ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 3118/93 z dnia 25 października 1993 r. ustanawiające warunki wykonywania w państwie członkowskim usług krajowego transportu drogowego rzeczy przez przewoźników nie mających siedziby w tym państwie (Dz.U. L 279 z 12.11.1993, s. 1).

¹⁰⁰ Decyzja Komisji N 649/2006 (Dz.U. C 139 z 23.6.2007, s. 13).

¹⁰¹ Rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 1).

¹⁰² Zobacz sprawozdanie Komisji dotyczące wdrożenia pierwszego pakietu kolejowego (KOM(2006) 189 wersja ostateczna z dnia 3 maja 2006 r.). Zobacz zalecenie Komisji z dnia 11 grudnia dotyczące zalecenia Rady w sprawie planowanej na 2008 r. aktualizacji ogólnych wytycznych dotyczących polityki gospodarczej państw członkowskich i Wspólnoty (COM(2007) 803 wersja ostateczna). Zobacz w szczególności zalecenie w odniesieniu do Francji i Niemiec.

długotrwały proces legislacyjny do końca¹⁰³. Trzeci pakiet legislacyjny dotyczący kolei zapewni otwarcie rynku międzynarodowych przewozów pasażerskich, w tym kabotażu.

Komisja przygotowała ponadto projekt wytycznych w sprawie **pomocy państwa dla przedsiębiorstw kolejowych**¹⁰⁴, aby zapewnić większą pewność prawną i przejrzystość w związku z trwającym procesem otwierania rynku.

74. Na **transport morski** przypada ok. 50% zagranicznego obrotu towarowego pod względem wagowym i ok. 20% obrotów handlowych między państwami członkowskimi. W 2007 r. Komisja wspierała ściśle konwergencję programów pomocy w sektorze transportu morskiego w celu zapewnienia możliwie równych warunków prowadzenia działalności w Europie, w tym w zakresie holowania i pogłębiania¹⁰⁵. W dniu 13 września 2007 r. Komisja przyjęła projekt wytycznych w sprawie stosowania art. 81 TWE do usług transportu morskiego, przeznaczony do konsultacji społecznych¹⁰⁶.

75. Jeżeli chodzi o **transport lotniczy**, w dniu 19 października Komisja zaprosiła strony zainteresowane do zgłaszania uwag na temat zobowiązań zaproponowanych przez ośmiu członków aliansu przewoźników lotniczych SkyTeam, a mianowicie: Aeromexico, Alitalia, CSA Czech Airlines, Delta Air Lines, KLM, Korean Air, Northwest Airlines i Air France¹⁰⁷. Zobowiązania te mają na celu wyeliminowanie zastrzeżeń w związku z art. 81 TWE zgłoszonych przez Komisję dnia 15 czerwca 2006 r.¹⁰⁸.

76. W dniu 27 czerwca Komisja przyjęła decyzję o zakazie **planowanego przejęcia przewoźnika Aer Lingus przez Ryanair**. Przejęcie doprowadziłoby do połączenia dwóch czołowych przewoźników lotniczych obsługujących połączenia z Irlandii, prowadzących wcześniej zaciętą walkę konkurencyjną. Ryanair i Aer Lingus to największy przewoźnicy lotniczy oferujący loty krótkodystansowe do i z Irlandii. Ich pozycja była szczególnie silna na trasach do i z Dublinu, gdzie na połączony podmiot przypadałoby ok. 80% całego ruchu wewnątrz europejskiego.

77. W trakcie 2007 r. Komisja zakończyła postępowania wyjaśniające w sprawie pomocy rządowej dla przewoźnika znajdującego się w trudnej sytuacji (Cyprus Air-

¹⁰³ Dyrektywa 2007/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. zmieniająca dyrektywę Rady 91/440/EWG w sprawie rozwoju kolei wspólnotowych oraz dyrektywę 2001/14 WE w sprawie alokacji zdolności przepustowej infrastruktury kolejowej i pobierania opłat za użytkowanie infrastruktury kolejowej (Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 44); dyrektywa 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie przyznawania uprawnień maszynistom prowadzącym lokomotywy i pociągi w obrębie systemu kolejowego Wspólnoty (Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 51); rozporządzenie (WE) nr 1371/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym (Dz.U. L 315 z 3.12.2007, s. 14).

¹⁰⁴ http://ec.europa.eu/dgs/energy_transport/state_aid/consultation_ms_en.htm.

¹⁰⁵ N 93/2006 (Dz.U. C 300 z 12.12.2007, s. 22).

¹⁰⁶ Dz.U. C 215 z 14.9.2007, s. 3; zob. także komunikat prasowy IP/07/1325 z 13.9.2007.

¹⁰⁷ IP 07/1558 z 19.10.2007.

¹⁰⁸ MEMO/06/243 z 19.6.2006.

ways¹⁰⁹, stwierdzając, że plan restrukturyzacji przedłożony przez władze cypryjskie był zgodny ze wspólnym rynkiem. W odniesieniu do prowadzonej od dawna sprawy dotyczącej Olympic Airways/Airlines Komisja wszczęła dalsze postępowanie wyjaśniające w związku z podejrzeniem otrzymywania przez to przedsiębiorstwo pomocy państwa od 2005 r.¹¹⁰.

78. Dnia 30 kwietnia Unia Europejska oraz Stany Zjednoczone podpisały **traktat ustanawiający otwartą przestrzeń lotniczą między UE i USA**¹¹¹. Umowa ta, wchodząca w życie w dniu 30 marca 2008 r., pozwala na konsolidację unijnego sektora lotniczego dzięki uznaniu wszystkich europejskich linii lotniczych za „przewoźników lotniczych Wspólnoty” i zezwoleniu każdemu takiemu przewoźnikowi na odbywanie lotów między dowolnym miejscem na terytorium UE i dowolnym miejscem na terytorium Stanów Zjednoczonych, bez żadnych ograniczeń w zakresie cen czy zdolności przewozowych. Zawiera ona także postanowienia dotyczące zacieśniania współpracy w dziedzinie konkurencji między Komisją a Departamentem Transportu Stanów Zjednoczonych.

2.8. Usługi pocztowe

79. Komisja aktywnie negocjowała swój wniosek zgodnie z procedurą współdecyzji (art. 251 TWE)¹¹². Po pierwszym czytaniu w Parlamencie Rada osiągnęła porozumienie polityczne podczas posiedzenia Rady ds. Telekomunikacji i Energii w Luksemburgu w dniu 1 października. Na podstawie tego porozumienia w dniu 8 listopada Rada formalnie przyjęła wspólne stanowisko. Jednakże we wspólnym stanowisku za początkową datę otwarcia rynku przyjęto rok 2011, a dla niektórych państw członkowskich rok 2013.

80. W zakresie stosowania zasad **pomocy państwa** Komisja w szczególności zbadała rekompensaty z tytułu obowiązku świadczenia usług publicznych, udzielane operatorom pocztowym, aby zyskać pewność, że rekompensaty te nie przekraczają faktycznych kosztów świadczenia usług publicznych i nie stanowią pośredniej dotacji dla działalności komercyjnej.

81. Jeżeli rekompensata za usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym nie spełnia warunków określonych w orzecznictwie dotyczącym sprawy *Altmark*¹¹³, a tym samym nie można uniknąć zakwalifikowania jej jako pomocy państwa, może być ona jednak uznana za zgodną z Traktatem na mocy art. 86 ust. 2¹¹⁴. Warunki umożliwiające

¹⁰⁹ C 10/06, dotychczas niezgłoszone.

¹¹⁰ C 61/07, dotychczas niezgłoszone.

¹¹¹ Dz.U. L 134 z 25.5.2007, s. 4.

¹¹² W dniu 18 października 2006 r. Komisja wystąpiła z wnioskiem w sprawie pełnego otwarcia rynków usług pocztowych UE na konkurencję do 2009 r., zgodnie z orientacyjną datą docelową określoną w obecnej dyrektywie pocztowej.

¹¹³ Sprawa C-280/00, *Altmark Trans GmbH* [2003] REC I-7747.

¹¹⁴ Zgodnie z art. 86 ust. 2 przedsiębiorstwa zobowiązane do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym mogą uniknąć stosowania norm dotyczących konkurencji, jeśli stosowanie tych zasad stanowi faktyczną lub prawną przeszkodę w wykonywaniu poszczególnych zadań im powierzonych.

uznanie rekompensaty z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym za zgodną z Traktatem zostały określone w zasadach ramowych Wspólnoty z 2005 r.¹¹⁵. Zasady te zawierają w szczególności wymóg, aby rekompensata nie przekraczała kosztów ponoszonych w związku z obowiązkami świadczenia usług publicznych.

82. Wśród decyzji dotyczących pomocy państwa można wymienić dwa zezwolenia udzielone UK Post Office (7 marca¹¹⁶ i 29 listopada¹¹⁷). Komisja zadecydowała ponadto o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego wobec Niemiec, aby zbadać, czy Deutsche Post AG uzyskiwała nadmierne rekompensaty za świadczenie usług powszechnych¹¹⁸.

83. Komisja zwróciła szczególną uwagę na **pomoc państwa w postaci nieograniczonych gwarancji**. W dniu 25 kwietnia Komisja formalnie przyjęła do wiadomości zobowiązanie władz Polski do wycofania nieograniczonej gwarancji Skarbu Państwa dla Poczty Polskiej¹¹⁹. W dniu 29 listopada Komisja zadecydowała o rozpoczęciu szczegółowego postępowania wyjaśniającego w celu zbadania, czy poczta francuska (La Poste), jako podmiot prawa publicznego, posiada nieograniczone gwarancje skarbu państwa¹²⁰. W innej sprawie dotyczącej La Poste Komisja udzieliła warunkowego zezwolenia na pomoc służącą finansowaniu świadczeń emerytalnych¹²¹.

¹¹⁵ Wspólnotowe ramy dotyczące pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych (Dz.U. C 297 z 29.11.2005, s. 4)

¹¹⁶ Sprawa N 822/2006, *Finansowanie spłaty zadłużenia – program na rzecz Post Office Limited* (Dz.U. C 80 z 13.4.2007, s. 5).

¹¹⁷ Sprawa N 388/2007, *Post Office Ltd: Przekształcenie*. Decyzja jest dostępna na stronie DG ds. Konkurencji (http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/ii/) (dotychczas nieopublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*).

¹¹⁸ Sprawa C 36/2007, *Skarga na państwo niemieckie w związku z pomocą państwa udzieloną bezprawnie na rzecz Deutsche Post* (Dz.U. C 245 z 19.10.2007, s. 21). Pomoc ta została udzielona oprócz pomocy uznanej za niezgodną ze wspólnym rynkiem decyzją Komisji z dnia 19 czerwca 2002 r. w sprawie środków zastosowanych przez Niemcy na rzecz Deutsche Post AG (Dz.U. L 247 z 14.9.2002, s. 27).

¹¹⁹ Sprawa E12/2005, *Nieograniczona gwarancja państwowa na rzecz Poczty Polskiej* (Dz.U. C 284 z 27.11.2007).

¹²⁰ Sprawa C 56/2007 (ex E15/2005), *Garantie illimitée de l'Etat en faveur de La Poste*. Decyzja dostępna na stronie DG ds. Konkurencji: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/ii/ (dotychczas nieopublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*).

¹²¹ Sprawa C 43/2006, *Projet de réforme du financement des retraites des fonctionnaires de La Poste française*. Decyzja dostępna na stronie DG ds. Konkurencji: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/register/ii/ (dotychczas nieopublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*).

3. EUROPEJSKA SIĘĆ KONKURENCJI I SĄDY KRAJOWE — PRZEGLĄD WSPÓŁPRACY

84. Rok 2007 był trzecim pełnym rokiem wdrażania systemu egzekwowania przepisów ustanowionego rozporządzeniem (WE) nr 1/2003. Wzmocnił on współpracę członków Europejskiej Sieci Konkurencji, tj. współpracę między krajowymi organami ds. konkurencji w państwach członkowskich UE i Komisją. **Faktyczna intensywność, zakres i potencjał współpracy w ramach ESK wykraczają poza zobowiązania prawne określone w rozporządzeniu (WE) nr 1/2003.**

Działania w ramach ESK dotyczyły takich obszarów polityki, jak możliwość odstąpienia przez krajowe organy ds. konkurencji, w ramach stosowania przez nie art. 81 i 82 TWE, od stosowania środków państwowych o charakterze antykonkurencyjnym (w następstwie orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich w sprawie CIF¹²²).

85. W 2007 r. kontynuowany był proces konwergencji dokonujący się w kontekście rozporządzenia (WE) nr 1/2003. Poza wypełnianiem zobowiązań prawnych wynikających z wykonywania tego rozporządzenia zaobserwować można tendencję w kierunku postępującego zbliżania krajowych przepisów proceduralnych oraz związanej z tym polityki.

86. Dobitym przykładem tej postępującej konwergencji jest **modelowy program obniżania grzywien Europejskiej Sieci Konkurencji**¹²³. Program ten, opracowany w 2006 r. w ramach grupy roboczej ESK zajmującej się zagadnieniem łagodzenia kar, przyniósł już bardzo obiecujące wyniki w pierwszym roku po jego zatwierdzeniu.

87. Inny przykład to duża liczba krajowych organów ds. konkurencji, które mają obecnie uprawnienia do przyjmowania **decyzji w sprawie zobowiązań** zgodnie z art. 9 rozporządzenia (WE) nr 1/2003. Wskutek tego w 2007 r. zaobserwowano znaczny wzrost liczby takich decyzji wśród decyzji zgłoszonych Komisji na podstawie art. 11 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 (29 decyzji w sprawie zobowiązań w 2007 r. i 7 w 2006 r.).

88. **Na mocy art. 11 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1/2003** Komisja została **poinformowana o wszczęciu** przez krajowe organy ds. konkurencji **postępowań wyjaśniających w około 140 nowych sprawach**¹²⁴. Całe grupy spraw można było odnotować m.in. w sektorach energetyki, żywności i mediów. Służby Komisji dokonały przeglądu lub udzieliły porad w bardzo znaczącej liczbie spraw pochodzących od krajowych organów ds. konkurencji, w nawiązaniu do informacji przekazywanych na mocy art. 11 ust.

¹²² Sprawa C-198/01, *Consorzio Industrie Fiammiferi (CIF) i Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato* [2003] REC I-8055.

¹²³ Program modelowy Europejskiej Sieci Konkurencji jest dostępny pod adresem: http://ec.europa.eu/comm/competition/ecn/index_en.html wraz z listą często zadawanych pytań (MEMO/06/356).

¹²⁴ Około 45% dotyczyło stosowania art. 81 TWE, 31,5% dotyczyło stosowania art. 82 TWE, a 23,5% dotyczyło stosowania zarówno art. 81, jak i art. 82 TWE.

4 lub na nieformalny wniosek. Dotychczas Komisja nie skorzystała z możliwości pozbawienia krajowych organów ds. konkurencji kompetencji w danej sprawie poprzez wszczęcie postępowania przewidzianego w art. 11 ust. 6.

89. Zgodnie z art. 15 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1/2003, który stwarza sędziom krajowym możliwość zwrócenia się do Komisji o przekazanie informacji pozostających w jej posiadaniu lub opinii odnośnie do kwestii dotyczących stosowania wspólnotowych reguł konkurencji, Komisja wydała trzy **opinie dla sędziów krajowych**: dwie w odpowiedzi na wnioski sądów szwedzkich i jedną dla sądu hiszpańskiego.

90. Artykuł 15 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 nakłada na państwa członkowskie wymóg przekazywania Komisji na piśmie kopii wszelkich wyroków wydanych przez sądy krajowe, w których stosowano art. 81 lub 82 TWE. Komisja otrzymała kopie ok. 50 wyroków wydanych w 2007 r., które zostały następnie umieszczone na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji¹²⁵.

91. Artykuł 15 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 stanowi, że jeżeli spójne stosowanie art. 81 lub 82 TWE tego wymaga, Komisja, działając z urzędu, może przedstawiać **pisemne uwagi sądom państw członkowskich**, a za zgodą właściwego sądu może również przedstawiać ustne uwagi. Komisja skorzystała z uprawnienia do wystąpienia w charakterze *amicus curiae* na mocy art. 15 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 w sprawie toczącej się w Niderlandach i dotyczącej możliwości odliczenia podatkowego grzywien nakładanych przez Komisję w związku z naruszeniem prawa konkurencji.

92. Ustawiczne **szkolenia i kształcenie sędziów krajowych** w zakresie unijnego prawa konkurencji mają ogromne znaczenie dla skutecznego i spójnego stosowania jego zasad. Do 2002 r. Komisja współfinansowała 35 projektów szkoleniowych, w ramach których do końca 2007 r. przewidziano szkolenie ok. 3500 sędziów. W dniu 25 września przyjęto nową podstawę prawną¹²⁶. Na podstawie odpowiedniego programu prac na 2007 r. wystosowano pod koniec 2007 r. zaproszenie do składania wniosków dotyczących szkolenia sędziów krajowych w zakresie prawa konkurencji WE¹²⁷.

¹²⁵ <http://ec.europa.eu/comm/competition/elojade/antitrust/nationalcourts/>.

¹²⁶ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1149/2007/WE z dnia 25 września 2007 r., ustanawiająca na lata 2007–2013 program szczegółowy „Wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych” (Dz.U. L 257 z 3.10.2007, s. 16).

¹²⁷ Budżet przewidywany na te dotacje w 2007 r. wynosi 800 000 EUR.

4. DZIAŁANIA NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ

93. W kontekście **rozszerzenia** państwa kandydujące muszą spełnić szereg wymogów w dziedzinie konkurencji, co jest warunkiem przystąpienia do Unii Europejskiej, w tym wymagane jest przyjęcie ustawodawstwa krajowego zgodnego z dorobkiem prawnym UE. Państwa te muszą również rozwinąć niezbędne zdolności administracyjne i wykazać się konsekwentnym egzekwowaniem przepisów prawnych. Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji zapewnia pomoc techniczną i wsparcie, aby pomóc państwom kandydującym w spełnieniu tych wymogów, a ponadto w sposób ciągły monitoruje stopień przygotowania państw kandydujących do akcesji.

94. W 2007 r. szczególnie ściśle współpracę prowadzono z Chorwacją i Turcją. Te dwa kraje kandydujące muszą spełnić kryteria wstępne, zanim możliwe będzie rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych w obszarze polityki konkurencji. Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji udzielała pomocy krajom Bałkanów Zachodnich w dalszym dostosowywaniu ich prawa konkurencji do prawa UE.

95. Komisja **prowadzi dwustronną współpracę z wieloma organami ds. konkurencji**, szczególnie z krajów będących najważniejszymi partnerami handlowymi Unii Europejskiej. Unia Europejska zawarła porozumienia o współpracy w sprawach konkurencji ze Stanami Zjednoczonymi, Kanadą i Japonią.

96. W trakcie roku Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji oraz **Koreańska Komisja ds. Uczciwej Konkurencji** (KFTC) odbyły kilkakrotne spotkania w celu negocjacji porozumienia dwustronnego o współpracy w dziedzinie konkurencji.

97. Ponadto Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji odgrywała aktywną rolę w trwających negocjacjach w sprawie **umów o wolnym handlu** z Indiami i Koreą Południową, a także w sprawie części handlowej **układów o stowarzyszeniu** ze Wspólnotą Andyjską celem zagwarantowania, aby praktyki antykonkurencyjne (w tym pomoc państwa) nie niwelowały korzyści handlowych ani innych korzyści gospodarczych przewidywanych przez te umowy.

98. Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji dalej pełniła czołową rolę w Międzynarodowej Sieci Konkurencji (ICN).

5. WSPÓŁPRACA MIĘDZYINSTYTUCJONALNA

99. Komisja kontynuowała współpracę z innymi instytucjami wspólnotowymi zgodnie z odnośnym porozumieniem lub protokołami zawartymi przez dane instytucje¹²⁸.

100. Podobnie jak co roku, **Parlament Europejski** przygotował z własnej inicjatywy raport w sprawie corocznego sprawozdania Komisji dotyczącego polityki konkurencji za poprzedni rok, poprzedzony wymianą poglądów na temat problemów poruszonych w sprawozdaniu.

101. Komisja uczestniczyła ponadto w dyskusjach prowadzonych w Parlamencie Europejskim na temat inicjatyw Komisji dotyczących np. reformy systemu pomocy państwa (w szczególności na temat wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska oraz wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie wyłączeń) oraz badania sektorowego dotyczącego usług finansowych. Komisarz i/lub dyrektor generalny odpowiedzialny za kwestie konkurencji prowadzą regularną wymianę opinii ze stosownymi komisjami parlamentarnymi, omawiając sprawy związane z polityką konkurencji.

102. Ponadto Komisja prowadzi ścisłą współpracę z Radą, informując ją o wszystkich ważnych inicjatywach w dziedzinie konkurencji, takich jak np. reforma systemu pomocy państwa, badania sektora energetycznego i sektora usług finansowych, a także uczestniczy w pracach grup roboczych Rady zajmujących się sprawami polityki konkurencji oraz utrzymuje ścisłe kontakty z kolejnymi prezydentami.

103. Ponadto Komisja informuje Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny oraz Komitet Regionów o głównych inicjatywach politycznych oraz uczestniczy w debatach prowadzonych w ramach obydwu komitetów, np. w związku z przyjęciem rocznego sprawozdania Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie corocznego sprawozdania Komisji dotyczącego polityki konkurencji.

¹²⁸

Umowa ramowa z dnia 26 maja 2005 r. w sprawie stosunków między Parlamentem Europejskim a Komisją; protokół o współpracy między Komisją Europejską a Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym z dnia 7 listopada 2005 r.; protokół dotyczący trybu współpracy między Komisją Europejską a Komitetem Regionów z dnia 17 listopada 2005 r.

Komisja Europejska

Sprawozdanie dotyczące polityki konkurencji za rok 2007

Luksemburg: Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich

2009 — 36 str. — 16,2 x 22,9 cm

ISBN 978-92-79-09404-0

DOI 10.2763/22873

Jak otrzymać publikacje UE?

Płatne publikacje Urzędu Publikacji są dostępne w EU Bookshop <http://bookshop.europa.eu/>. Ze strony tej można złożyć zamówienie na publikacje w dowolnym biurze sprzedaży.

Pełną listę sprzedawców naszych publikacji na całym świecie można uzyskać, wysyłając faks pod numer (352) 2929 42758.

Komisja Europejska od 1971 r. wydaje co roku sprawozdanie dotyczące wydarzeń w zakresie polityki konkurencji w Unii Europejskiej.

Sprawozdanie za 2007 r. obejmuje następujące zagadnienia:

- rozwój i ogólne stosowanie instrumentów polityki konkurencji (zasady dotyczące przeciwdziałania praktykom monopolistycznym, kontroli łączenia przedsiębiorstw i pomocy państwa);
- wykorzystanie zarówno powyższych instrumentów, jak i innych narzędzi w wybranych, priorytetowych sektorach gospodarki, takich jak energetyka, usługi finansowe, telekomunikacja i informatyka;
- współpraca z krajowymi organami ochrony konkurencji i sądami w Unii Europejskiej, organizacjami międzynarodowymi oraz państwami trzecimi;
- współpraca w zakresie prawa konkurencji z innymi instytucjami UE.

Niniejsza publikacja dostępna jest bezpłatnie, można ją zamówić w 22 wersjach językowych w EU Bookshop, ośrodkach EuropeDirect, reprezentacjach i przedstawicielstwach Komisji. Pełną wersję – zarówno sprawozdania, jak i bardziej szczegółowego roboczego dokumentu służb Komisji – uzyskać można odpłatnie w językach angielskim, francuskim i niemieckim w EU Bookshop oraz w wybranych punktach sprzedaży:
http://publications.europa.eu/howto/index_pl.htm

Obydwie publikacje można bezpłatnie pobrać ze strony internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji:
<http://ec.europa.eu/competition/publications/>

български • español • čeština • dansk • Deutsch • eesti keel • ελληνικά • English • français • italiano •
latviešu valoda • lietuvių kalba • magyar • Malti • Nederlands • **polski** • português •
română • slovenčina • slovenščina • suomi • svenska

